

MINISTERUL EDUCAȚIEI

Cristian Alexa Mirela Șova

RELIGIE

CULTUL ORTODOX

Clasa a III-a

Acest manual este proprietatea Ministerului Educației.

Acest proiect de manual școlar este realizat în conformitate cu Programa școlară aprobată prin Ordinul ministrului educației naționale nr. 5001/02.12.2014

116.111 - numărul de telefon de asistență pentru copii

MINISTERUL EDUCAȚIEI

Cristian Alexa Mirela Șova

RELIGIE
CULTUL ORTODOX
Clasa a III-a

Manualul școlar a fost aprobat prin O.M.E. nr. 4200/07.07.2021.
Manualul este distribuit elevilor în mod gratuit.

Inspectoratul Școlar.....
Școala / Colegiul / Liceul.....

ACEST MANUAL A FOST FOLOSIT DE:						
Anul	Numele elevului	Clasa	Școala	Anul școlar	Starea manualului*	
					la primire	la returnare
1						
2						
3						
4						

*Starea manualului se înscrie folosind termenii: **nou, bun, îngrijit, nesatisfăcător, deteriorat.**

Cadrele didactice vor verifica dacă informațiile înscrise în tabelul de mai sus sunt corecte.

Elevii nu vor face niciun fel de însemnări pe manual.

Manualul a primit avizul Patriarhiei Române prin adresa nr. 3.236 din 30.03.2021

Copyright © 2021 Akademos Art

Această lucrare, în format tipărit și electronic, este protejată de legile române și internaționale privind drepturile de autor, drepturile conexe și celelalte drepturi de proprietate intelectuală.

Nicio parte a acestei lucrări nu poate fi reprodusă, stocată ori transmisă, sub nicio formă (electronic, fotocopiare etc.), fără acordul expres al editurii Akademos Art.

Editura Akademos Art

Aleea Botorani, nr. 2, bl. V80, sc. 2, ap. 40, București, sector 5

Tel: 0766366500

e-mail: akademos_art@yahoo.com

Site: www.akademos.ro

Autori:

1. **Cristian Alexa** – Inspector pentru Religie în cadrul I.S.M.B., autor al Manualelor de Religie – Cultul Ortodox, pentru clasa I și clasele a II-a, a IV-a, a V-a, a VI-a, a VII-a și a VIII-a;
2. **Mirela Șova** - profesor metodist, gradul I, Școala Gimnazială „Nicolae Titulescu”, București, autoare a Manualelor de Religie-Cultul Ortodox, pentru clasa I și clasele a II-a, a IV-a, a V-a, a VI-a, a VII-a și a VIII-a.

Referenți:

1. **Pr. Conf. Univ. Dr. Habil. David Pestroiu**, Prodecanul Facultății de Teologie Ortodoxă „Justinian Patriarhul” – Universitatea din București;
2. **Silvia Cristina Fulaș**, profesor gradul I, Colegiul Național „Sfântul Sava”, București.

Credite foto: Editura BASILICA, publicațiile LUMINA, Agenția de știri BASILICA

Video: TRINITAS TV

Ilustrații: Silvia Mitrea

Coperta: Gheorghe Popescu, Stelian Bigan

Tehnoredactare: Stelian Bigan

Varianta digitală: Ionel Ciobanu

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

ALEXA, CRISTIAN

Religie : cultul ortodox : clasa a III-a / Cristian Alexa, Mirela Șova. - București :

Akademos Art, 2021

ISBN 978-606-000-050-1

I. Șova, Mirela

2

Deșteaptă-te, române!

de Andrei Mureșanu

Deșteaptă-te, române, din somnul cel de moarte,
În care te-adânciră barbarii de tirani!
Acum ori niciodată croiește-ți altă soarte,
La care să se-nchine și cruzii tăi dușmani!

Acum ori niciodată să dăm dovezi la lume
Că-n aste mâni mai curge un sânge de roman,
Și că-n a noastre piepturi păstrăm cu fală-un nume
Triumfător în lupte, un nume de Traian!

Priviți, mărețe umbre, Mihai, Ștefan, Corvine,
Româna națiune, ai voștri strănepoți,
Cu brațele armate, cu focul vostru-n vine,
„Viață-n libertate ori moarte!” strigă toți.

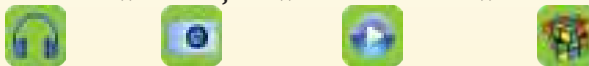
Preoți, cu crucea-n frunte! căci oastea e creștină,
Deviza-i libertate și scopul ei preasfânt.
Murim mai bine-n luptă, cu glorie deplină,
Decât să fim sclavi iarăși în vechiul nost' pământ!

Cuprins

Ghid de utilizare a manualului.....	5
Competențe generale și specifice.....	6
Cuvântul autorilor.....	7
Recapitulare – Clasa a II-a.....	8
Domeniul I. Iubirea lui Dumnezeu și răspunsul omului.....	9
Viața omului, darul lui Dumnezeu	10
Bucuria de a trăi	13
Omul în relație cu natura	16
Viața pe pământ și Împărăția lui Dumnezeu.....	19
Recapitulare Domeniul I.....	22
Evaluare Domeniul I	24
Domeniul II. Dumnezeu Se face cunoscut omului.....	25
Când un om devine creștin	26
Persoanele din viața unui creștin	29
Primirea iertării prin spovedanie.....	32
Primirea lui Hristos prin Sfânta Împărtășanie	35
Dumnezeu ocrotește și dă putere, pentru a face fapte bune	38
Alegerea binelui în viață	41
Recapitulare Domeniul II	44
Evaluare Domeniul II.....	46
Domeniul III. Viața creștinului împreună cu semenii	47
Necesitatea de a spune întotdeauna adevărul.....	48
Ascultarea și împlinirea sfaturilor bune	51
Blândețea și bunătatea în relație cu ceilalți.....	54
Importanța de a avea răbdare cu cei din jur	57
Respectul față de sine și față de ceilalți	60
Nevoia de efort pentru a obține rezultate.....	63
Recapitulare Domeniul III.....	66
Evaluare Domeniul III	68
Domeniul IV. Mari sărbători creștine.....	69
A. Nașterea și botezul Domnului:	
Nașterea Domnului	70
Botezul Domnului	73
B. Învierea și înălțarea Domnului:	
Învierea Domnului	76
Înălțarea Domnului	79
Recapitulare Domeniul IV.....	82
Evaluare Domeniul IV	84
Recapitulare finală.....	85
Evaluare finală	87

Ghidul de utilizare a manualului

Manualul cuprinde: **• varianta tipărită** **• varianta digitală**
 Simboluri folosite în varianta digitală: „Auziază” „Privește” „Vizionează” „Exersează”

- ⇒ Iconița „Auziază” indică faptul că în varianta digitală există un cântec/un imn;
- ⇒ Iconița „Privește” indică faptul că în varianta digitală există o imagine;
- ⇒ Iconița „Vizionează” indică faptul că în varianta digitală există un film/o animație;
- ⇒ Iconița „Exersează” indică faptul că în varianta digitală există un exercițiu interactiv.

Structura manualului tipărit:

Cuvinte de aur – rubrică ce conține un proverb sugestiv.

Vocabular – rubrică pentru cuvintele noi din lecție, explicate pe înțelesul elevilor.

Gândește și răspunde – rubrică ce conține întrebări legate de textul lecției, cu rol de fixare a cunoștințelor.

VIATA OMULUI, DARUL LUI DUMNEZEU **Lecția 1**

CUVINTE DE AUR
 Viața este scumpă oricui. (proverb)

VOCABULAR
 • **armonie** = (aici) potrivire deplină între părțile unui întreg;
 • **siliință** = efort susținut, străduință, răvnă;
 • **unic** = care nu poate fi asemănat cu nimic.

Dumnezeu ne-a chemat pe toți la viață și ne pune la dispoziție, în fiecare zi, tot ce a creat. El ne-a dăruit bucuria de a ne naște și de a crește înconjurați de dragoste și protecție, în cadrul familiei. Părinții sunt binecuvântați prin nașterea fiecărui copil, mulțumind Domnului pentru acest dar unic.

Omul a fost creat într-un mod special față de alte ființe, cu trup și suflet. Sufletul nostru are voință, gândire și sentimente, care ar trebui să fie în armonie, îndreptate spre fiecea de bine. Cum poți reuși acest lucru? Prin ascultarea față de părinți, prin siliință spre ceea ce este bun, frumos și adevărat, prin rugăciunea strătuitoare.

Sufletul este cel ce conduce trupul și nu invers. Trupul are însă și el nevoie de îngrijirea noastră, spre sănătate și putere de lucru.

Darurile lui Dumnezeu față de om arată iubirea Sa.

Tema mării: Tu ești darul lui Dumnezeu pentru părinții tăi și te poți bucura în viața de alegera binelui, prin voință, gândul și siliința ta.

Textul lecției – structurat conform programei școlare în vigoare, în vederea atingerii competențelor generale și specifice disciplinei, adaptat la nivelul de vârstă și de înțelegere al elevilor.

Sfatul pitigoiului – rubrică ce cuprinde un îndemn în versuri, cu rol de fixare și de aprofundare a cunoștințelor, în mod atractiv.

GÂNDEȘTE ȘI RĂSPUNDE!

- Cine a oferit oamenilor darul vieții?
- Ce reprezintă copiii pentru părinți?
- Care sunt părțile din care este alcătuit omul?
- Cum îți poți arăta grija pentru suflet? Dar pentru trup?

EXERCIȚII ȘI JOCURI

1. Selectează din casetele de mai jos ceea ce se potrivește: a) pentru a păstra corpul sănătos; b) pentru a păstra sufletul curat.

• mă spal pe mâini • spun rugăciunea • mănânc echilibrat
• tert pe deplin • practic sport • ascult de părinți

2. O icoană pentru tine. Observă icoana de mai jos, care îl reprezintă pe Sfinții Părinți Ioachim și Ana. Impresună cu Sfânta Fecioară Maria, unica lor fiică. Discută cu profesorul de Religie despre modelul de armonie în familie oferit de acești sfinți.

Ce familie minunată!

Sfinților Părinți ai Măicii Domnului, ajută-mi familia! Amin.

Exerciții și jocuri – rubrică având sarcini de lucru ce presupun exersarea cunoștințelor însușite, în contexte noi, analiza unor icoane reprezentative, învățarea de cântări religioase și jocuri didactice interactive, în funcție de interesele și de specificul vârstei.

Portofoliu – rubrică pentru activități suplimentare, în completarea celor studiate.

3. Joc: Perechea de cuvinte. Găsește cuvintele care se potrivește ca înțeles, între cele amestecate, realizând perechi de cuvinte: corp, siliință, armonie, unic, potrivire, trup, străduință. Ce cuvânt a rămas fără pereche?

4. Lecturează următorul text și răspunde la cerințe.

Pe Tine Te binecuvântăm, Dumnezeule Preainalță și Doamne al miloilor. Cel ce faci cu noi pururea lucruri mari și cu amvonat de urmat, siliință și preamănat, care ni au numărat. (Din rugăciunile diminetii)

a) Dă exemple de situații din viața ta, în care ai simțit cât de mari sunt puterea și mila lui Dumnezeu.
 b) Alcătuește o altă rugăciune de dimineață, notează-o pe caiet. Poți folosi și versuri din rugăciunea învățată în anii anteriori („Doamne, noaptea a trecut”).

5. Joc surpriză

Ochelarul incredibil!

Realizează o pereche de ochelari din carton. Cel care îl poartă vede numai partea bună a lucrurilor. Purtați, pe rând, perechea de ochelari și găsiți sau inventați motive de bucurie.

Exemplu: Am o temă dificilă. Ce bine că pot să-mi dau siliință!

PORTOFOLIUL

Realizează pe o foaie A4 o compunere de 5-7 rânduri, cu titlul „Darul vieții”. Poți sădăga și un desen adecvat temei.

Indicație: Adună toate fișele de la această rubrică într-un dosar, pe care îl vei prezenta la finalul anului școlar.

SFATUL PITIGOIULUI

Ai un suflet minunat. Păstrează-l mereu curat. Pentru cei din jur să fii Un izvor de bucurii!

...și aplică

Eu sunt Calea. Adevărul și Viața. (Ioan 14, 6)

Competențe generale

- 1.** Aplicarea unor norme de comportament specific moralei religioase, în diferite contexte de viață;
- 2.** Colaborarea cu copiii și cu adulții din mediul familiar, în acord cu valorile religioase;
- 3.** Explorarea activă a unor elemente din viața de zi cu zi, din perspectiva propriei credințe.

Competențe specifice

- 1.1.** Analizarea unor opinii cu semnificație religioasă, exprimate în raport cu anumite situații de viață;
- 1.2.** Identificarea principalelor îndatoriri ale unui creștin în relație cu semenii, pe baza valorificării unor experiențe din viața cotidiană;
- 1.3.** Formularea unor reguli de comportament moral-creștin, pentru diferite contexte de viață familiare;
- 2.1.** Exersarea unor roluri în cadrul grupurilor de apartenență;
- 2.2.** Descrierea unor tipuri de relații și atitudini sociale, din perspectiva moralei religioase, pornind de la situații concrete;
- 3.1.** Analizarea semnificației unor evenimente religioase din viața comunității;
- 3.2.** Prezentarea importanței unor sărbători și evenimente cu semnificații religioase, din viața familiei și a comunității.

În conformitate cu programa școlară pentru disciplina Religie – Cultul Ortodox, aprobată prin O.M.E.N. nr. 5001/02.12.2014.

Dragi elevi,

Vă dorim mult succes la începutul unui nou an școlar! În cadrul orelor de Religie, veți descoperi multe lecții cu învățături, exerciții și jocuri atractive și folositoare. Tema principală din acest an este: „Dumnezeu este Viața”! Este o temă extraordinară, nu-i așa? Astfel, veți putea studia despre Dumnezeu, Izvorul vieții, dar și despre viața împreună cu semenii... și multe altele!

Alături de voi se vor afla doi prieteni nedespărțiți: Pițigoiul și Albinuța. Fiecare dintre ei vă îndeamnă spre ceva anume: Pițigoiul, spre veselie și prietenie, iar Albinuța, spre hărnicie și stăruință, pentru a avea și voi rezultate cât mai bune! Dumnezeu să ne ajute în acest scop minunat!

Uită-te la pițigoi,
Cântă vesel prin zăvoi!
Lângă el, pe o crenguță,
Zumzăie o albinuță!

Ce echipă s-a format,
Un exemplu de urmat!
Ei mereu se-ncurajează
Și, cu drag, de zor lucrează!

**Să fii și tu silitor
Și voios, ca să ai spor!**

Autorii

RECAPITULARE – CLASA a II-a

1. Amintește-ți cele învățate în clasa a II-a despre iubirea lui Dumnezeu față de oameni și a oamenilor față de Dumnezeu, apoi răspunde la întrebări:

Ce înseamnă
să iubești?

Pentru ce
ne rugăm?

Ce poți duce
ca ofrandă
la altar

De ce e
importantă
iertarea?

Cum poți ajuta
pe cineva?

De ce Fiul
lui Dumnezeu
S-a făcut om?

În ce mod Își
arată Dumnezeu
iubirea?

2. Joc: Găsește întrebarea! Formulează și adresează întrebări, la care răspunsul să fie, pe rând: *iubirea, Biblia, Dumnezeu, dar, suflet, colinde, Învierea, ajutor, minuni, sfat, recunoștința.*

Domeniul I

IUBIREA LUI DUMNEZEU ȘI RĂSPUNSUL OMULUI

Biserică – vedere interioară

Unitatea de învățare: **Dumnezeu este izvorul vieții**

- 1.** Viața omului, darul lui Dumnezeu
- 2.** Bucuria de a trăi
- 3.** Omul în relație cu natura
- 4.** Viața pe pământ și Împărăția lui Dumnezeu
- 5.** *Recapitulare*
- 6.** *Evaluare*

VIAȚA OMULUI, DARUL LUI DUMNEZEU

Lecția 1

CUVINTE DE AUR

*Viața este scumpă
orișicui. (proverb)*

VOCABULAR

- **armonie** = (aici) potrivire deplină între părțile unui întreg;
- **silință** = efort susținut, stăruință, râvnă;
- **unic** = care nu poate fi asemănat cu nimic.

Dumnezeu ne-a chemat pe toți la viață și ne pune la dispoziție, în fiecare zi, tot ce a creat. El ne-a dăruit bucuria de a ne naște și de a crește înconjurați de dragoste și protecție, în cadrul familiei. Părinții sunt binecuvântați prin nașterea fiecărui copil, mulțumind Domnului pentru acest dar unic.

Omul a fost creat într-un mod special față de alte ființe, cu trup și suflet. Sufletul nostru are voință, gândire și sentimente, care ar trebui să fie în armonie, îndreptate spre facerea de bine. Cum poți reuși acest lucru? Prin ascultarea față de părinți, prin silința spre ceea ce este bun, frumos și adevărat, prin rugăciunea stăruitoare.

Sufletul este cel ce conduce trupul și nu invers. Trupul are însă și el nevoie de îngrijirea noastră, spre sănătate și putere de lucru.

Darurile lui Dumnezeu față de om arată iubirea Sa.

Ține minte! Tu ești darul lui Dumnezeu pentru părinții tăi și te poți bucura în viață de alegerea binelui, prin voința, gândul și simțirea ta.

GÂNDEȘTE ȘI RĂSPUNDE!

- ⌘ Cine a oferit oamenilor darul vieții?
- ⌘ Ce reprezintă copiii pentru părinți?
- ⌘ Care sunt părțile din care este alcătuit omul?
- ⌘ Cum îți poți arăta grija pentru suflet? Dar pentru trup?

EXERCITII ȘI JOCURI

1. Selectează din casetele de mai jos ceea ce se potrivește: a) pentru a păstra corpul sănătos; b) pentru a păstra sufletul curat.

mă spăl pe mâini

spun rugăciunea

mănânc echilibrat

iert pe deplin

practic sport

ascult de părinți

2. O icoană pentru tine. Observă icoana de mai jos, care îi reprezintă pe Sfinții Părinți Ioachim și Ana, împreună cu Sfânta Fecioară Maria, unica lor fiică. Discută cu profesorul de Religie despre modelul de armonie în familie oferit de acești sfinți.

Ce familie
minunată!

Sfinților Părinți ai Maicii
Domnului, ajutați-mi familia!
Amin.

3. Joc: Perechile de cuvinte. Găsește cuvintele care se potrivesc ca înțeles, între cele amestecate, realizând perechi de cuvinte: *corp, silință, armonie, unic, potrivire, trup, stăruință*. Ce cuvânt a rămas fără pereche?

4. Lecturează următorul text și răspunde la cerințe:

*Pe Tine Te binecuvântăm, Dumnezeule
Preaînalte și Doamne al milelor, Cel ce faci
cu noi pururea lucruri mari și cu anevoie
de urmat, slăvite și preaminunate, care nu
au număr. (Din rugăciunile dimineții)*

a) Dă exemple de situații din viața ta, în care ai simțit cât de mari sunt puterea și mila lui Dumnezeu.

b) Alcătuieste o altă rugăciune de dimineață și notează-o pe caiet. Poți folosi și versuri din rugăciunea învățată în anii anteriori („Doamne, noaptea a trecut”).

SFATUL PIȚIGOIULUI

Învăță...

*Ai un suflet minunat,
Păstrează-l mereu curat,
Pentru cei din jur să fii
Un izvor de bucurii!*

...și aplică

5. Joc-surpriză!

Ochelarii incredibili.

Realizează o pereche de ochelari din carton. Cel care îi poartă vede numai partea bună a lucrurilor. Purtați, pe rând, perechea de ochelari și găsiți sau inventați motive de bucurie.

Exemplu: *Am o temă dificilă. Ce bine că pot să-mi dau silința!*

PORTOFOLIU

Realizează pe o foaie A4 o compunere de 5-7 rânduri, cu titlul „Darul vieții”. Poți adăuga și un desen adecvat temei.

Indicație: *Adună toate fișele de la această rubrică într-un dosar, pe care îl vei prezenta la finalul anului școlar.*

Eu sunt Calea, Adevărul și Viața. (Ioan 14, 6)

CUVINTE DE AUR

*Viata fără bucurie,
an fără primăvară.*
(proverb)

VOCABULAR

- **miracol** = minune, fapt extraordinar, uimitor;
- **oblăduire** = (aici) ocrotire, pază, protecție;
- **onomastică** = zi de serbare a numelui.

Unul dintre momentele fericite ale vieții este miracolul nașterii unui copil. Întreaga familie așteaptă acest moment cu nerăbdare, cu încântare și cu recunoștință pentru marea binecuvântare primită.

Bucuria este presărată pe parcursul întregii vieți a omului. Spre exemplu, când suntem împreună cu familia, sub oblăduirea lui Dumnezeu, trăim clipe de bucurie ce ne aduc împlinire și pace în suflet.

Momente de mare bucurie trăim cu ocazia zilelor de naștere, la zilele onomastice, la Nașterea și la Învierea Domnului, la alte sărbători, la primirea Sfintei Împărtășanii și când săvârșim fapte bune. Omul bun revarsă bucurie în jurul său, prin prezența sa, prin ajutorul oferit și prin grija față de cele create de Dumnezeu. Atunci se bucură și Dumnezeu, și îngerii, și sfinții.

Creștinul simte mereu bucuria de a trăi!

Ține minte! Ești chemat să te bucuri de viață și să prețuiești fiecare moment special, ca dar de la Dumnezeu spre încântarea sufletului!

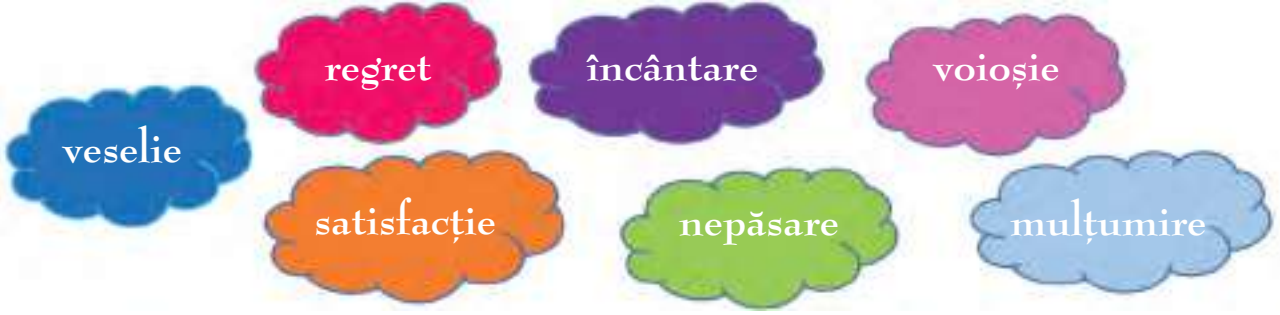
GÂNDEȘTE ȘI RĂSPUNDE!

- # Ce reprezintă nașterea unui copil pentru familie?
- # Care sunt cele mai importante momente de bucurie în viață?
- # Cum putem aduce bucurie în jurul nostru?
- # Ce înseamnă pentru tine bucuria?

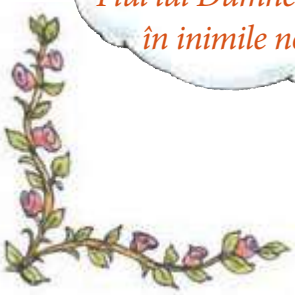

EXERCITII ȘI JOCURI

1. Alege dintre următoarele cuvinte pe cele care au înțeles asemănător cu „bucurie”. Alcătuieste apoi propoziții cu acestea.

2. O **icoană pentru tine**. Un moment de bucurie a fost nunta din Cana Galileii, la care au participat Domnul Iisus Hristos împreună cu Maica Sa. Discută cu profesorul de Religie despre acest eveniment biblic și despre minunea petrecută.

3. Lecturează următorul text. Discută cu profesorul despre semnificația salutului Sfântului Serafim de Sarov, apoi răspunde la cerințele de mai jos:

Sfântul Serafim era căutat de foarte mulți oameni pentru înțelepciunea sa și pentru bucuria și pacea pe care le transmitea. El obișnuia să îi întâmpine pe vizitatorii săi, spunându-le:
**„Bucuria mea,
Hristos a Înviat!”**

- ✦ De ce era Sfântul Serafim atât de căutat de oameni?
- ✦ Descrie momente în care ai adus bucurie celor din jurul tău.

4. **Joc: R.A.I.** (Răspunde – Aruncă – Interoghează). Profesorul scrie pe tablă enunțul „Mă bucur atunci când...”, apoi aruncă o minge de pluș sau de hârtie către un elev. Elevul care a prins mingea continuă propoziția, după care aruncă mingea către alt elev. Timp de joc: 5 minute.

5. Alcătuieste o scurtă rugăciune în care să folosești următoarele cuvinte: *mulțumesc, bucurie, familie, ocrotire*. Poți adresa rugăciunea lui Dumnezeu sau îngerului păzitor.

SFATUL PIȚIGOIULUI

Învăță...

*Dacă faci o faptă bună,
În suflet tu vei simți
Mulțumire, voie bună,
Astfel fericit vei fi!*

...și aplică

Bucurați-vă pururea. (I Tesaloniceni 5, 16)

6. Joc-surpriză!

Mima.

Alcătuiți 4-5 echipe, apoi stabiliți împreună cu profesorul ordinea în care va începe jocul.

Fiecare echipă alege câte un reprezentant care va mima o situație care i-a adus bucurie. Colegii din celelalte echipe vor încerca să descopere motivul bucuriei mimate.

Timp de joc: 7 minute.

PORTOFOLIU

Realizează pe o foaie A4 un desen cu chipul tău atunci când ești bucuros și un emoticon care ți s-ar potrivi, în acest caz.

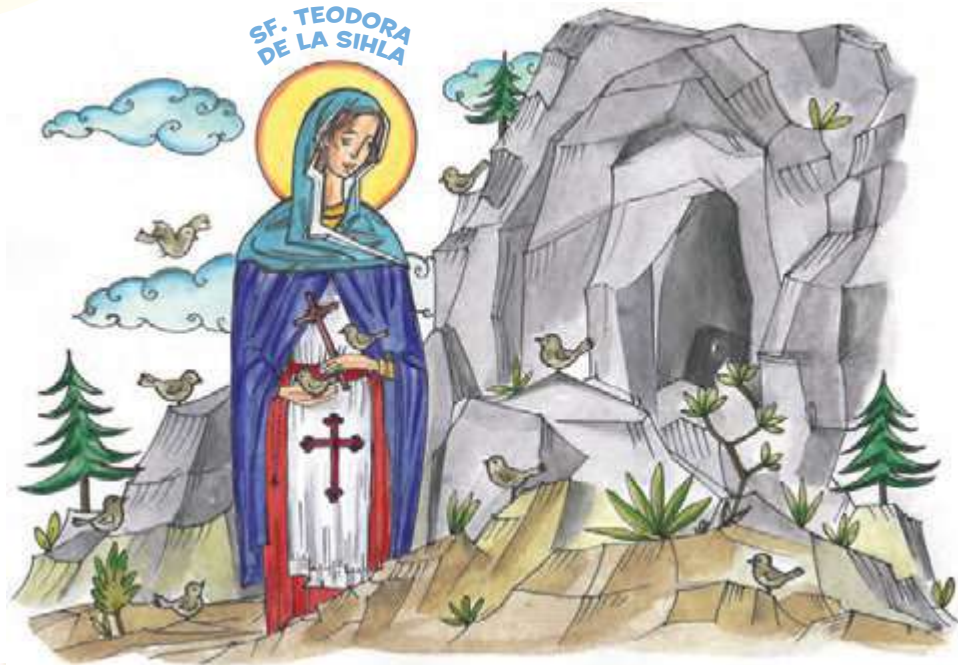
Poți folosi tehnici și materiale diferite la realizarea desenului.

OMUL ÎN RELAȚIE CU NATURA

Lecția 3

CUVINTE DE AUR

Omul sfințește locul.
(proverb)

VOCABULAR

- **compasiune** = milă, înțelegere, compătimire;
- **pronie** = purtare de grijă, ocrotire, protecție;
- **spin** = ghimpe.

Pământul este casa pe care Dumnezeu a dăruit-o oamenilor și tuturor viețuitoarelor și plantelor create de El. Ce locuință frumoasă ne-a oferit Dumnezeul nostru iubitor! Ea seamănă cu un palat!

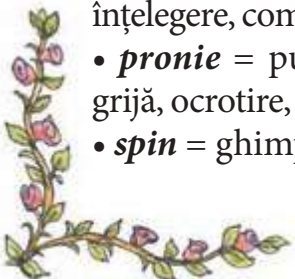
Modul minunat și armonios în care este alcătuită natura înconjurătoare ne ajută să descoperim puterea, înțelepciunea și pronia lui Dumnezeu.

Sfinții au avut compasiune și au fost apropiați de toate viețuitoarele. Spre exemplu: Sfântul Ilie era hrănit de un corb, Sfântul Gherasim a vindecat un leu care avea un spin în picior, Sfânta Teodora de la Sihla avea grijă de păsările cerului, iar Sfântul Paisie Aghioritul îngrijea felurite animale.

Dumnezeu ne-a oferit viața și natura înconjurătoare, iar noi suntem datori să le prețuim și să le ocrotim.

Respectând creația, Îl respectăm pe Creator!

Ține minte! Învață și tu din exemplul sfinților să protejezi viața, mediul înconjurător și să Îi mulțumești lui Dumnezeu pentru toate darurile Sale!

GÂNDEȘTE ȘI RĂSPUNDE!

- # Care este casa oferită de Dumnezeu omului?
- # Ce însușiri ale lui Dumnezeu poți descoperi, observând natura?
- # De ce ne-a oferit Dumnezeu frumusețea naturii?
- # Cum putem ocroti viața și natura?

EXERCITII ȘI JOCURI

1. Realizează corespondența între cele două coloane.

Sfânta Teodora

era hrănit de un corb

Sfântul Ilie

a vindecat un leu

Sfântul Gherasim

avea grijă de felurite animale

Sfântul Paisie

hrănea păsările cerului

2. O **icoană pentru tine**. Toți sfinții au avut dragoste față de creația lui Dumnezeu, dar unul dintre ei a rămas cunoscut drept „Sfântul ocrotitor al animalelor”. Este vorba despre Sfântul Modest (18 decembrie), cel care a alcătuit și o rugăciune pentru animale. Observă în icoană ce animale ocrotește sfântul.

Doamne,
ocrotește
lumea!

Sfinte Modest,
roagă-te să fie păzite toate
viețuitoarele! Amin.

3. Sfântul Luca, Arhiepiscopul Crimeei, a fost un medic vestit în vremea sa. Prin puterea credinței, a devenit și medic al sufletelor. El a mărturisit prin faptele și scrierile sale importanța vieții și frumusețea creației lui Dumnezeu.

*Frumusețea strălucește
în toată lumea și Dumnezeu
ne-o arată chiar și în cele mai
gingașe, în cele mai slabe ființe.
N-ați văzut ce frumusețe
delicată, blândă, curată,
emană petalele
și corolele florilor?*

- ✚ Ce putem învăța de la flori?
- ✚ Ce ne dezvăluie frumusețea creației?

4. Joc: Continuă povestirea.

Adela și Mihai se întorc de la școală. În drumul lor spre casă, ei traversează un parc frumos amenajat. Aici ei se opresc puțin pe o bancă, pentru a mânca un sandwich. După ce au terminat, Mihai a aruncat ambalajul pe jos. Atunci, Adela...

5. Discută la clasă despre acțiunile de protejare și curățare a mediului la care ai participat. Sugerează și alte acțiuni de ecologizare ce pot fi desfășurate.

SFATUL PIȚIGOIULUI

Învață...

*Pământul - darul minunat,
Pe care Domnul ni l-a dat!
Tot timpul să îl ocrotim,
Noi, astfel, fericiți să fim!*

...și aplică

6. Joc-surpriză!

Decalogul naturii.

Alcătuieți 4-5 echipe. Scrieți pe bilete cinci îndemnuri pentru protejarea mediului. Câte un reprezentant al fiecărei echipe va prezenta în fața clasei cele scrise.

La final, selectați cele mai potrivite 10 îndemnuri și realizați un afiș cu acestea.

Timp de joc: 7 minute.

PORTOFOLIU

Realizează pe o foaie A4 un colaj reprezentând unul dintre cele patru anotimpuri.

Poți folosi imagini decupate, cu peisaje și cu diferite animale.

Dă-i un titlu sugestiv lucrării tale!

Întru lucrurile mâinilor Tale mă voi bucura. (Psalmul 91, 4)

VIAȚA PE PĂMÂNT ȘI ÎMPĂRĂȚIA LUI DUMNEZEU

Lecția 4

CUVINTE DE AUR

Unde omul se mulțumește, acolo raiul îl găsește. (proverb)

VOCABULAR

- **a făgădui** = a se angaja (să), a promite, a-și lua obligația (să);
- **veșnic** = continuu, permanent, etern, care va exista întotdeauna.

Viața pe pământ este un dar minunat, însă omul își dorește mult mai mult viața veșnică. Adică o viață fără sfârșit, în care să stăpânească binele, fără nicio urmă de rău. O asemenea viață fericită este făgăduită de Dumnezeu prin Fiul Său, Iisus Hristos, Care a venit să vestească oamenilor Împărăția cerurilor.

Împărăția lui Dumnezeu nu este una obișnuită: ea începe și încapă în inimile oamenilor buni și credincioși, încă din timpul vieții pământești. La păstrarea ei în suflet contribuie: răbdarea, bunătatea, dreptatea și iubirea frățească. Împăratul ei este Însuși Dumnezeu, Care dăruiește oamenilor bucurii cerești. Îngerii și sfinții sunt locuitorii Împărăției, pe care îi cinstim și îi rugăm să ne ajute pe calea cea dreaptă.

Chemarea spre această Împărăție este adresată tuturor oamenilor.

Ține minte! Și tu ești chemat să dovedești răbdare, bunătate, dreptate sau corectitudine și iubire frățească, pentru a primi bucuria veșnică!

GÂNDEȘTE ȘI RĂSPUNDE!

- ✦ Ce le-a promis oamenilor Domnul Iisus Hristos?
- ✦ Cum este Împărăția lui Dumnezeu?
- ✦ Care este rolul îngerilor și al sfinților?
- ✦ Ce poți face pentru a avea în suflet bucuria veșnică?

EXERCIȚII ȘI JOCURI

1. Realizează corespondența între cele două coloane de mai jos. Ție ce situație/situații ți s-ar potrivi dintre cele prezentate?

a) A trebuit să o aștept pe sora mea, care a întârziat.	◆ iubire
b) Am găsit în bancă o carte care nu era a mea și am returnat-o.	◆ răbdare
c) Vecina mea a îngrijit un câine rămas fără adăpost.	◆ dreptate
d) În fiecare seară, la culcare, îmi spun rugăciunile.	◆ bunătate
e) Dacă greșesc și cer iertare, părinții mă iartă întotdeauna.	◆ credință

2. **O icoană pentru tine.** La începutul activității Sale publice, când a rostit „Predica de pe Munte”, Domnul Iisus Hristos a vorbit oamenilor despre Împărăția cerurilor. Tot atunci, El i-a învățat pe oameni rugăciunea „Tatăl nostru”. Analizează icoana și discută cu profesorul despre semnificația cererii „Vie Împărăția Ta”, din cadrul rugăciunii amintite.

3. Regele Solomon a fost un conducător înțelept, drept și bun. De la el s-au păstrat în Biblie multe învățături folositoare. Lecturează textele de mai jos, alcătuite de acest rege renumit, apoi explică înțelesul lor:

- *Cel ce spune adevărul vestește dreptatea. (Pilde 12, 17)*
- *Frate ajutat de frate este ca o cetate tare și înaltă și are putere ca o împărăție întemeiată. (Pilde 18, 19)*

4. Cântec religios. Când participăm la Sfânta Liturghie, ne rugăm împreună lui Dumnezeu, Împăratul tuturor. Audiază și învață cântecul religios „Veniți să ne închinăm”, care face parte din cântările Sfintei Liturghii:

Veniți să ne închinăm și să cădem la Hristos. Mântuiește-ne pe noi, Fiul lui Dumnezeu, Cel ce ai înviat din morți, pe noi cei ce-Ți cântăm Ție, Aliluia!

SFATUL PIȚIGOIULUI

Învață...

*Din inimă, tu poți chema:
Vie Împărăția Ta!
Tatăl ceresc va auzi
Și pace îți va dărui!*

...și aplică

5. Joc-surpriză!

Cea mai frumoasă împărăție din lume.

Organizați un concurs de desene pe tema dată. Desenul va fi realizat în caietul de Religie și colorat, iar în partea de sus veți scrie deviza împărăției, într-o casetă. Stabiliți împreună clasamentul primelor cinci lucrări.

Timp de joc: 8 minute.

PORTOFOLIU

Realizează un colaj cu un palat împărătesc, pe o foaie A4 de carton colorat.

În dreptul ferestrelor lipește dreptunghiuri de hârtie, pe care să fie scrise însușiri ale împărăției veșnice (exemplu: *dreptatea*).

Lăsați copiii să vină la Mine. (Marcu 10, 14)

RECAPITULARE

În acest capitol am învățat despre: darul vieții; bucuria de a trăi; legătura dintre om și natură; Împărăția lui Dumnezeu. Toate ne sunt dăruite de Bunul Dumnezeu, spre folos!

1. Dumnezeu este Izvorul vieții pământești și al celei cerești. Literele unor cuvinte în legătură cu darul vieții s-au amestecat. Descoperă cuvintele, apoi alcătuiște câte un enunț cu fiecare dintre ele:

RIBUIE

CRIBUUE

FUSTLE

ATUNAR

PRIĂȚMIĂE

2. Părinții Sfântului Modest, Eusebiu și Teodula, s-au rugat mulți ani lui Dumnezeu, pentru a avea acest copil. Nașterea lui i-a bucurat nespus. În legătură cu Sfântul Modest, ocrotitorul animalelor, există mai multe obiceiuri străvechi la poporul român. Află despre acestea din textul de mai jos, apoi discută despre cum ar trebui să fie relația omului cu natura.

Obiceiuri de Sfântul Modest

Strămoșii noștri îl respectau în mod deosebit pe acest sfânt protector al animalelor. De aceea, de ziua lui, pe 18 decembrie, nu puneau vitele la muncă și dădeau de pomană făină și mălai, în cinstea sa.

Mai mult, ei solicitau preotului să facă agheasmă de Sfântul Modest, cu care apoi stropeau animalele din curte și stupii de albine, ca să se înmulțească și să facă mai multă miere. Mai stropeau și pomii din grădină, spre a fi feriți de omizi.

Rugăciunile către Sfântul Modest se rosteau drept ajutor pentru animalele bolnave sau în cazul pierderii unor lucruri, pentru a le recupera.

3. Povestiri din vechime. Lecturează, apoi răspunde cerințelor!

Din viața Sfântului Antonie cel Mare (17 ianuarie)

Un călugăr renumit, Sfântul Antonie cel Mare, s-a întrebat într-o zi dacă există cineva cu sufletul mai curat decât al lui, dorind să-l caute pe acesta și să-i ceară un sfat. El se ruga stăruitor și săvârșea multe fapte bune, încât cu greu îl putea întrece cineva. Dumnezeu i-a dat gândul de a merge într-o anumită localitate, să cunoască un om care, cu adevărat, este mai bun decât el.

Ajuns acolo, Sfântul Antonie a întâlnit un cizmar sărac, care trăia cu soția lui într-o casă mică. Mirat, Antonie l-a rugat pe cizmar să-i dezvăluie ce face, cum poartă grijă de sufletul său.

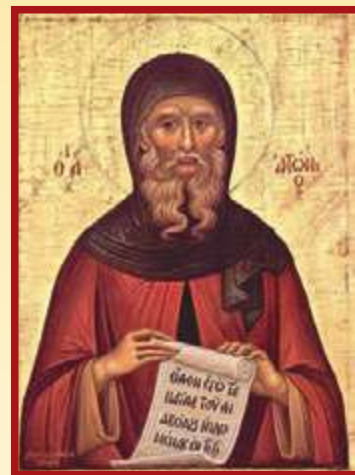
— Nu fac nimic deosebit, a spus acesta. Trăiesc în pace cu soția mea, iar copiii pe care-i am sunt mari, au familiile lor. Nu câștig prea mult din meseria de cizmar și toată ziua muncesc. Și eu, și soția, avem nădejde la Dumnezeu, că ne va primi în Împărăția cerurilor.

— Și totuși, trebuie să mai fie ceva special, a insistat Antonie. Te rog, mai spune-mi din faptele tale.

— Din banii pe care îi câștig, o parte o dau celor mai săraci decât mine, iar o alta o dăruiesc spre ajutorul bisericilor. Cu toate acestea, când privesc spre oraș, mă gândesc că toți ceilalți cetățeni sunt mai buni decât mine.

— Îți mulțumesc, omule, a spus sfântul bucuros, înseamnă că milostenia ta și gândul tău smerit (modest) te-au adus mai aproape de Dumnezeu decât sunt eu!

Deși Sfântul Antonie a trăit cu multe sute de ani în urmă, istorisirea s-a păstrat și s-a transmis din generație în generație ... până astăzi, spre folosul cititorilor.

- ◆ Ce a învățat Sfântul Antonie cel Mare de la acel cizmar?
- ◆ De ce este important să purtăm grijă de suflet?

Felicitări!

EVALUARE

Test

Punctaj evaluare/ autoevaluare

**Ex. 1 – cuvinte
descoperite corect
(pe verticală și
orizontală):**

6 – FB

4 – B

2 – S

**Ex. 2 – propoziții
completate corect:**

3 – FB

2 – B

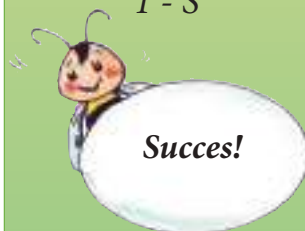
1 – S

**Ex. 3 – enunțuri
alcătuite corect:**

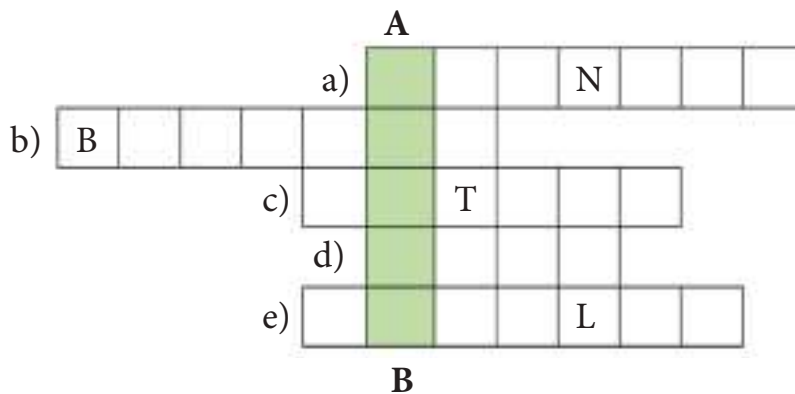
3 – FB

2 – B

1 – S

1. Rezolvă în scris rebusul următor și descoperă pe verticala A-B care este cel mai prețios dar oferit de Dumnezeu oamenilor.

- a)** Însușire a Împărăției cerurilor.
- b)** O primești în suflet când faci binele.
- c)** Ai grijă de ea, căci e mediul nostru de viață.
- d)** Tovarăș al sufletului.
- e)** Se bucură la nașterea unui copil.

2. Completează propozițiile de mai jos:

- a)** Domnul Hristos a vestit
- b)** Sfinții sunt
- c)** La nașterea copilului

3. Alcătuieste câte un enunț cu fiecare dintre cuvintele subliniate în textul dat:

Așa cum soarele este lumină pentru trup, tot așa și rugăciunea este lumină pentru suflet. (Sfântul Nectarie al Eghinei)

Domeniul II

DUMNEZEU SE FACE CUNOSCUȚ OMULUI

Preot împărtășind copii la Sfânta Liturghie

Unitatea de învățare: **Ce înseamnă să fii creștin**

- 1.** Când un om devine creștin
- 2.** Persoanele din viața unui creștin
- 3.** Primirea iertării prin spovedanie
- 4.** Primirea lui Hristos prin Sfânta Împărtășanie
- 5.** Dumnezeu ocrotește și dă putere, pentru a face fapte bune
- 6.** Alegerea binelui în viață
- 7.** *Recapitulare*
- 8.** *Evaluare*

CÂND UN OM DEVINE CREȘTIN

Lecția 1

CUVINTE DE AUR

Creștinul este omul lui Dumnezeu. (proverb)

VOCABULAR

- *a dobândi* = a obține ceva prin muncă, efort și stăruință;
- *Sfântă Taină* = slujbă bisericească prin care se transmite creștinilor putere de la Dumnezeu.

Putem dobândi Împărăția cerurilor încă din viața de pe pământ. Pentru aceasta, trebuie să credem în Dumnezeu și să urmăm învățăturile Domnului Iisus.

Un om devine creștin prin Sfânta Taină a Botezului. Atunci, preotul îl afundă de trei ori în apă, în numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh. La Botez devenim membri ai Bisericii și dobândim curăție sufletească, un înger păzitor și un nume dat de nași.

După ce am devenit creștini, Dumnezeu ne oferă daruri minunate și întărire în noua viață, prin Sfânta Taină a Mirungerii. Această taină se săvârșește prin ungerea cu Sfântul Mir pe principalele părți ale corpului. Apoi Îl primim pe Însuși Hristos în inimile noastre, prin Sfânta Împărtășanie, sub forma pâinii și a vinului, ce au fost sfințite de preot.

Sfintele Taine ne apropie de Împărăția lui Dumnezeu!

Ține minte! Prin Botez devenim creștini, la Mirungere primim daruri sufletești și putere, iar prin Împărtășanie Îl primim pe Iisus Hristos.

GÂNDEȘTE ȘI RĂSPUNDE!

- # Prin ce Sfântă Taină devenim creștini?
- # În cadrul cărei Sfinte Taine primim daruri sufletești?
- # Pe Cine primim sub forma pâinii și a vinului?
- # De ce sunt Sfintele Taine importante pentru noi?

EXERCITII ȘI JOCURI

1. Realizează corespondența între cele două coloane. Ce observi?

Botezul

ungerea cu Sfântul Mir

Mirungerea

primirea numelui și a îngerului

Împărtășania

afundarea în apă de două ori

primirea lui Hristos

2. O **icoană pentru tine**. Domnul nostru Iisus Hristos i-a trimis pe cei 12 apostoli să vestească Împărăția cerurilor tuturor popoarelor. Ei au răspândit învățăturile Sale și îi botezau pe cei care credeau în Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu. Astfel, apostolii au împlinit porunca Domnului și au întemeiat multe biserici creștine. Discută cu profesorul despre exemplul Sfinților Apostoli.

Sfinții Apostoli
sunt modele
de credință!

Oare cât de departe au mers
apostolii Domnului să vestească
învățăturile Sale?

3. Citește următorul text. Discută cu profesorul despre sfatul oferit de Sfântul Ioan Gură de Aur părinților și nașilor, de a da nume de sfinți copiilor la botez.

Aceasta este rugămintea mea către voi: dați copiilor numele sfinților. (...) Să intre numele sfinților în casa noastră la botezul copiilor, pentru că numele unui sfânt va contribui la educarea lor.

- # Cu ce ne ajută purtarea numelui unui sfânt?
- # Tu ce știi despre sfântul al cărui nume îl porți?

4. Joc: Potrivește cuvintele. În coloana din dreapta, cuvintele s-au încurcat. Găsește corespondența corectă și află ce parte a corpului este unsă de preot cu mir, pentru:

a) luminarea minții	urechi
b) rostirea adevărului	frunte
c) auzirea cuvintelor sfinte	gură

5. Cântec religios. Împreună cu profesorul, ascultă și învață cântarea: *Câți în Hristos v-ați botezat, în Hristos v-ați și îmbrăcat! Aliluia.* Aceasta face parte din slujba botezului.

SFATUL PIȚIGOIULUI

Învață...

*În Hristos ne-am botezat
Și așa ne-am creștinat!
În viață să nu uităm,
Sfatul Lui să Îl urmăm!*

...și aplică

6. Joc-surpriză!

Darurile minunate.

Scrive pe o foaie 3-4 daruri sufletești pe care consideri că le-a primit colegul tău de bancă de la Dumnezeu.

Poți adăuga un desen sugestiv. Oferă-i foaia cu părerea ta. Discutați dacă este de acord cu ce ai scris.

Timpe de joc: 7 minute.

PORTOFOLIULI

Realizează pe o foaie A4 un desen cu unul dintre obiectele folosite de preot la Sfințele Taine amintite în lecție.

Poți desena cristelnița pentru Botez sau potirul pentru Împărtășanie și altele.

Cel ce va crede și se va boteza se va mântui. (Marcu 16, 16)

PERSOANELE DIN VIAȚA UNUI CREȘTIN

Lecția 2

CUVINTE DE AUR

Cine se aseamănă, se adună. (proverb)

VOCABULAR

- **necondiționat** = fără rezerve, nesupus niciunei condiții;
- **parohie** = comunitate creștină condusă de un preot paroh;
- **spiritual** = care ține de spirit (suflet), duhovnicesc.

Prin botez devenim creștini și intrăm în marea familie a Bisericii lui Hristos. Ca membri ai Bisericii suntem în strânsă legătură cu toți cei care o alcătuiesc.

Persoanele care ne ocrotesc în mod nevăzut sau spiritual sunt foarte importante pentru viața noastră. În primul rând, prin rugăciune menținem legătura cu Dumnezeu, Care ne iubește și ne sprijină în fiecare clipă. Apoi, primim ajutor de la Maica Domnului, apărătoarea noastră, de la îngerul păzitor și de la sfinți.

În viața creștinului există oameni care îi sunt aproape și îl ajută la nevoie. Părinții sunt cei care ne iubesc și ne sprijină necondiționat. Apoi, preoții bisericii ne ghidează pe calea credinței, iar nașii sunt părinții noștri spirituali. Un rol important îl au prietenii, creștinii din parohie și toți cei apropiați de la biserică.

Prin credință, devenim o familie mare și frumoasă!

Ține minte! Creștinul are mereu alături persoane dragi, care îl iubesc, îl ajută și îl ocrotesc pe tot parcursul vieții!

GÂNDEȘTE ȘI RĂSPUNDE!

- ✦ În ce fel de familie intrăm prin Sfânta Taină a Botezului?
- ✦ Ce persoane îi ocrotesc pe oameni în mod nevăzut?
- ✦ Cine sunt oamenii care ne sunt aproape și ne ajută?
- ✦ Cine simți că te ajută cel mai mult?

EXERCIȚII ȘI JOCURI

1. Completează spațiile libere cu informațiile corecte din casetele de mai jos.

În ... suntem ca într-o mare familie. Dumnezeu ne ... și ne sprijină mereu, iar ... Domnului, ... păzitori și sfinții ne ocrotesc cu rugăciunile lor. În același timp îi avem aproape de noi și pe: ..., prieteni, nași de ... și pe preoți.

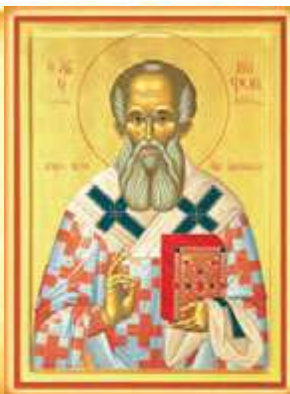

2. **O icoană pentru tine.** Biserica este asemănată adeseori cu o corabie, la cârma căreia stă Domnul Hristos. În Corabia lui Hristos este loc pentru toți oamenii. Creștinii sunt protejați în Biserică de Însuși Dumnezeu, de Maica Domnului, de îngeri și de sfinți. Analizează icoana și discută pe baza ei.

3. Citește următorul text. Discută cu profesorul despre sfatul Sfântului Nifon, Mitropolitul Țării Românești, de a nădăjdui în ajutorul lui Dumnezeu și al Maicii Domnului.

În toate zilele se cuvine să ai pe Dumnezeu și pe Preacurata Născătoare de Dumnezeu în inima ta, căci toate bunătățile vin de la Domnul și de la Preacurata Maica Sa pentru cei ce nădăjduiesc spre dânsii.

4. **Joc: Găsește intrușii.** Printre persoanele care sunt aproape de noi și ne ajută în mod văzut s-au strecurat și intruși. Identifică-i și argumentează alegerea făcută.

a)

✘ părinți;
✘ îngeri;
✘ preoți.

b)

✘ străini;
✘ nași;
✘ creștinii din parohie.

5. Alcătuieste două ghicitori ale căror răspunsuri să fie: *îngerii* și *familia*. Ține cont că ele au legătură cu lumea nevăzută și cu cea văzută. Prezintă-le la clasă.

SFATUL PIȚIGOIULUI

Învată...

Dumnezeu și Maica Sfântă,
Îngerii din cer și sfinții,
Zilnic de grijă ne poartă
Și ne iubesc ca părinții!

...și aplică

6. Joc-surpriză!

Pregătire de călătorie.

Imaginează-ți că vrei să mergi într-o excursie la munte. Pe cine ai lua cu tine în călătorie, dintre toți cunoscuții tăi, dacă ai avea cinci locuri libere?

Indică persoanele alese și motivează alegerea făcută.

Timp de joc: 7 minute.

PORTOFOLIUL

Realizează pe o foaie A4 o compunere de 7-10 rânduri, cu titlul: „Sfântul meu ocrotitor”.

Poți prezenta mai mulți sfinți ocrotitori și poți adăuga una sau mai multe iconițe cu aceștia.

Iubiți-vă unul pe altul, din toată inima. (I Petru 1, 22)

PRIMIREA IERTĂRII PRIN SPOVEDANIE

Lecția 3

CUVINTE DE AUR

*Iertarea este cea mai
aleasă floare a victo-
riei. (proverb)*

VOCABULAR

- **a dezlega** = (aici) a rosti o rugăciune de iertare a păcatelor, la spovedanie;
- **duhovnic** = preot care îi spovedește pe credincioși.

Oamenilor li se întâmplă uneori să greșescă față de ceea ce este adevărat, corect și bun. De aceea, toți oamenii au nevoie de iertare. Dacă greșelile sunt față de poruncile lăsate de Domnul Hristos, între care cea mai importantă este iubirea, ele se numesc păcate.

Primul pas spre dobândirea iertării este recunoașterea greșelii făcute. Atunci, omul simte în suflet părerea de rău sau căința pentru ce a gândit, a zis sau a făcut greșit. Următorul pas este hotărârea de a nu mai greși.

Dumnezeu ne iubește atât de mult, încât dorește să ne regăsim pacea conștiinței și curăția sufletească. În acest scop, Domnul Hristos a lăsat în Biserică Taina Sfintei Spovedanii, prin care preotul duhovnic dezleagă păcatele și greșelile mărturisite cu sinceritate și căință.

Să-I mulțumim Domnului pentru mila Sa nesfârșită!

Ține minte! Este bine să-ți ceri iertare de la cei față de care ai greșit. Iar prin Taina Spovedaniei primești iertarea de la Însuși Dumnezeu, prin preot.

GÂNDEȘTE ȘI RĂSPUNDE!

- # Cine are nevoie de iertare?
- # Ce înseamnă greșeală? Dar păcat?
- # Care este taina oferită de Dumnezeu, pentru primirea iertării?
- # De ce este important pentru tine să dobândești iertarea?
- # Ce poți face, astfel încât să simți iertarea în suflet?

EXERCIȚII ȘI JOCURI

1. Completează fiecare enunț de mai jos cu varianta corectă, dintre cele două date.

a) Orice om are nevoie de...	îmbufnare/iertare
b) Primul pas spre iertare este recunoașterea...	greșelii/dreptății
c) Ne putem căi dacă greșim prin gânduri, cuvinte și...	fapte/întâlniri
d) Pentru iertare, Dumnezeu ne-a dăruit Taina...	Binecuvântării/ Spovedaniei

2. **O icoană pentru tine.** Pentru a arăta oamenilor cât de iertător este Dumnezeu, Domnul Hristos a rostit Pilda fiului risipitor. Din ea aflăm că fiul care greșise mult față de tatăl său s-a căit și a fost primit acasă cu brațele deschise. Purtați o discuție despre legătura dintre icoana de mai jos și mesajul pildei.

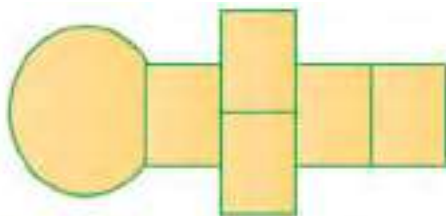
De ce tânărul pare trist?

Ce bine că Dumnezeu are atâta răbdare și bunătate cu noi!

3. Joc: Șotronul iertării. Desenează pe o foaie de caiet un șotron, după model. Notează în cele cinci casete dreptunghiulare câte un cuvânt înrudit cu *iertare* (exemplu: *căință*), iar în caseta ovală scrie o propoziție despre iertare.

4. Joc: Tu cum ai proceda? Analizează situațiile de mai jos și formulează argumente PRO și CONTRA. Ce s-ar schimba, dacă în fiecare situație ar interveni iertarea deplină și sinceritatea?

- a) Dacă mi se vorbește urât, răspund și eu la fel.
- b) În niciun caz nu-l ajut pe colegul care m-a supărat.
- c) La spovedanie, am spus preotului duhovnic doar greșelile mai mici.
- d) Când mi se cere iertare pentru ceva, iert, dar nu uit.
- e) Nu mă rog niciodată pentru cei cu care sunt certat.

5. Joc: Refă proverbul! Aranjează literele fiecărui cuvânt în ordinea corectă și refă proverbul. Explică înțelesul lui.

IAETRRAE TESE UCDAOL CLE IMA FOUMSR.

SFATUL PIȚIGOIULUI

Învăță...

*Să nu te descurajezi,
Dacă-n viață mai greșești;
Revino pe calea dreaptă,
Domnul Dumnezeu te iartă!*

...și aplică

6. Joc-surpriză!

Rebusul religios.

Alcătuiește un rebus format din cuvinte religioase, încât pe verticala A-B să obții cuvântul „duhovnic”.

Prezintă rebusul alcătuit, apoi discută cu profesorul despre rolul preotului duhovnic în viața unui creștin.

Timp de joc: 7 minute.

PORTOFOLIUL

Desenează pe o foaie A4 un fluture de mari dimensiuni. Pe aripa stângă notează o rugăciune prin care Îi ceri iertare lui Dumnezeu.

Pe aripa dreaptă, compune o altă rugăciune, pentru cineva care ți-a greșit.

Cel ce crede în El va primi iertarea păcatelor. (Fapte 10, 43)

PRIMIREA LUI HRISTOS PRIN SFÂNTA ÎMPĂRTĂȘANIE

CUVINTE DE AUR

*Iubirea este aripa
ce urcă sufletul la
Dumnezeu. (proverb)*

VOCABULAR

- **post** = (aici) abținerea de la alimente de origine animală, ca formă de pregătire pentru mari sărbători creștine;
- **tainic** = (aici) nevăzut, miraculos.

Pe Dumnezeu Îl putem întâlni atât în rugăciunea personală, cât și prin slujbele Bisericii. Sfânta Liturghie este cea mai importantă slujbă bisericească și se săvârșește în fiecare duminică și sărbătoare.

În timpul acestei slujbe, Domnul Hristos este prezent în mijlocul creștinilor, sub forma pâinii și a vinului, sfințite de preot prin Taina Împărtășaniei.

Creștinul vine să primească această Sfântă Taină cu credință și cu dragoste. Pentru a ne împărtăși, este necesar să ne pregătim sufletește prin: rugăciune, spovedanie și iertarea celor care ne-au greșit; și trupește: prin post și curățenie.

Prin Împărtășanie Îl primim cu adevărat pe Iisus Hristos în inimile noastre, iar El ne aduce iubire, bucurie, binecuvântare, putere și pace.

Sfânta Împărtășanie este hrana sufletelor noastre!

Ține minte! În timpul Sfintei Liturghii, pâinea și vinul sunt transformate prin rugăciune, iar creștinii Îl primesc tainic pe Domnul Iisus Hristos.

GÂNDEȘTE ȘI RĂSPUNDE!

- ✦ Unde Îl putem întâlni pe Dumnezeu?
- ✦ Care este cea mai importantă slujbă a Bisericii? De ce?
- ✦ Cum ne pregătim pentru primirea Tainei Împărtășaniei?
- ✦ Ce ai simțit atunci când te-ai împărtășit?

EXERCIȚII ȘI JOCURI

1. Selectează din casetele de mai jos ce se potrivește pentru: a) pregătirea sufletească pentru Împărtășanie; b) pregătirea trupească pentru Împărtășanie.

rugăciune

Biserică

spovedanie

credință

iertare

curăție fizică

2. **O icoană pentru tine.** Ultima cină luată de Mântuitorul Hristos împreună cu apostolii Săi este cunoscută drept „Cina cea de Taină”. Atunci, pentru prima dată, Domnul Iisus a săvârșit Sfânta Împărtășanie, pe care a oferit-o apostolilor. Analizează icoana și discută împreună cu profesorul despre acest eveniment.

3. Lecturează următorul text. Analizează mesajul transmis de Sfântul Ioan de Kronstadt despre Sfânta Împărtășanie și despre participarea la Sfânta Liturghie.

Împărtășirea cu Sfintele Taine la fiecare Liturghie ne face sănătoși, împăcați, înnoiți. Câte daruri din cele mai mari sunt ascunse în Liturghie! Să mulțumim Domnului, Care ne dă viață prin minunatele Sale Taine!

4. **Joc: Găsește cuvintele!** Grupează pe coloane cuvintele din lecție despre:

Sfânta Liturghie	Sfânta Împărtășanie
...	...
...	...
...	...
...	...

5. Imaginează-ți că un coleg de altă religie dorește să aflu informații despre Sfânta Liturghie. Alcătuiește o scrisoare de 5-7 rânduri în care să îi oferi lămuririle necesare.

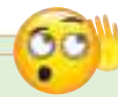
SFATUL PIȚIGOIULUI

Învață...

*Trup și suflet pregătim
Când vrem să ne-mpărtășim;
Sfântă pace să simțim,
Pe Hristos când Îl primim!*

...și aplică

Eu sunt Pâinea cea vie, Care S-a pogorât din cer. (Ioan 6, 51)

6. Joc-surpriză!

Ghicește întrebarea.

Un elev adresează o întrebare legată de lecție la urechea unui coleg. Acesta dă răspunsul cu voce tare. Cel care ghicește întrebarea va fi următorul care va adresa o întrebare altui coleg.

Timp de joc: 6 minute.

PORTOFOLIU

Pe o foaie A4, întocmește un tabel cu două coloane, despre Taina Spovedaniei și a Împărtășaniei. Notează pe o coloană asemănări, iar pe cealaltă deosebiri între cele două Taine.

Adaugă sub tabel un enunț despre importanța acestora.

DUMNEZEU OCROTEȘTE ȘI DĂ PUTERE, PENTRU A FACE FAPTE BUNE

Turlă de biserică – detaliu

CUVINTE DE AUR

*Fapta bună vorbește
de la sine. (proverb)*

VOCABULAR

- **folos** = (aici) câștig, rezultat al unei acțiuni folositoare;
- **întărire** = (aici) creștere a puterii cuiva;
- **slăbiciune** = (aici) defect, lipsă.

Dumnezeu este bun și tot ceea ce face este bine, spre ajutorul lumii create. Așa ne învață și Sfânta Scriptură: „Toate lucrurile Domnului bune sunt și tot folosul la vreme îl vor da” (Isus Sirah 39, 39).

El ocrotește toate făpturile Sale, de la cele mai mici, până la cele mai mari, fără să uite vreuna. Oamenii sunt chemați să fie după asemănarea lui Dumnezeu: buni și plini de grijă unii cu alții și față de natură.

Dumnezeu știe slăbiciunile noastre și, din iubire pentru noi, dorește să ne ajute pe calea vieții. De aceea, El revarsă harul sau puterea Sa dumnezeiască asupra noastră. Astfel, în ceea ce facem bine, El este alături de noi și ne întărește. Fie că este vorba să învățăm, să muncim, să dăm o mână de ajutor cuiva, pe toate le facem cu spor și bucurie, prin binecuvântarea primită.

Să-L chemăm totdeauna pe Dumnezeu cu harul Său!

Ține minte! *Harul sfânt este puterea sau binecuvântarea lui Dumnezeu. El ne este dăruit spre întărire în bine, din bunătatea și iubirea Sa.*

GÂNDEȘTE ȘI RĂSPUNDE!

- # De ce ocrotește Dumnezeu făpturile Sale?
- # În ce scop primește omul har sau putere de la Acesta?
- # În ce mod lucrăm, când binecuvântarea Domnului este cu noi?
- # Cum putem fi și noi după asemănarea lui Dumnezeu?

EXERCITII ȘI JOCURI

1. Descoperă și transcrie propozițiile corecte, potrivit modelului dat.

Dumnezeu	alege	harul.
Oamenii	este dată	binele.
Binecuvântarea	primesc	lumea.
Putem	ocrotește	din iubire.

2. O icoană pentru tine. Printre sfinții români care s-au dedicat faptelor bune și rugăciunii se află Sfântul Ioan Iacob Hozevitul, sărbătorit în data de 5 august. El a primit harul înțelepciunii și puterea de a se ruga fierbinte pentru toți oamenii. Analizează icoana și discută despre primirea harului dumnezeiesc.

De ce sfântul
se roagă în
peșteră?

Cât de mult mă bucur să aflu
despre un sfânt din țara
noastră!

3. Joc: Descoperă acțiunile! Completează enunțurile următoare, găsind cuvintele potrivite să desemneze acțiunile. *Exemplu: Cei buni și responsabili ocrotesc natura.*

- a) Cei buni și responsabili ... natura.
- b) Cel credincios ... harul lui Dumnezeu.
- c) Oamenii ... cu spor și bucurie, având binecuvântare.
- d) Iubirea Domnului ... prin ajutorul oferit.
- e) Dumnezeu ... slăbiciunile oamenilor.
- f) Pe calea vieții, Dumnezeu ... alături de noi.

4. Studiu de caz. Lecturează textul dat, apoi discută despre atitudinea colegilor din situația prezentată. Cine a dovedit bunătate și înțelegere? Ce învățătură desprinzi?

O elevă de clasa a treia a devenit brusc mai retrasă și tristă. Văzând schimbarea ei, colegii de clasă au început să o evite sau să facă glume pe seama ei, în pauză. Totuși, colega ei de bancă a întrebat-o ce s-a întâmplat și a aflat că aceasta avea o problemă în familie. Colega a sfătuit-o să se roage și ea însăși s-a rugat pentru rezolvarea situației.

În scurt timp, lucrurile au revenit la normal, iar cele două colege au devenit cele mai bune prietene.

SFATUL PIȚIGOIULUI

Învăță...

*Ca să ai spor și putere,
De la Domnul, harul cere;
Vei lucra mai bucuros,
Cu sufletul luminos!*

...și aplică

5. Joc-surpriză!

Provocarea literelor.

Formați echipe de câte 4-5 elevi, pregătind pentru fiecare echipă o foaie A4. Alegeți două litere din alfabet și notați pe foaie cuvinte religioase care să înceapă cu acestea.

Utilizați și cuvinte din lecție. La final, numărați cuvintele.

Timp de joc: 5 minute.

PORTOFOLIU

Caută în biblioteca personală/a școlii sau pe Internet, în surse indicate de profesor, o poezie despre fapte bune.

Notează-o pe o foaie A4, într-un chenar colorat.

Harul este ca un rai plin de binecuvântări. (Isus Sirah 40, 19)

ALEGEREA BINELUI ÎN VIAȚĂ

Lecția 6

CUVINTE DE AUR

*Unde este binefacere,
acolo este
și Dumnezeu.*
(proverb)

VOCABULAR

- **perseverență** = stăruință, statornicie, răbdare, râvnă;
- **șovăială** = îndoială, ezitare, nehotărâre;
- **virtute** = calitate, însușire pozitivă.

Oamenii au primit de la Dumnezeu darul libertății. Oricine poate alege între bine și rău, între adevăr și minciună, între virtute și păcat.

Dumnezeu ne cheamă pe toți să ne străduim pe calea binelui. Când întâmpinăm greutăți în alegerile noastre, avem posibilitatea să cerem îndrumare unor persoane înțelepte. Îngerul păzitor, familia și prietenii ne sunt aproape în ceasul șovăielii. Rugăciunea către Dumnezeu și comunicarea cu cei dragi sunt căi sigure pentru a lua hotărâri potrivite diverselor situații din viață.

O dată ce am făcut alegerile cele bune, urmează să le aplicăm cu perseverență. Piedicile sau încercările pot fi depășite de cei sărguincioși, cu răbdare. Este important să ducem la bun sfârșit ceea ce începem, fie că e vorba de învățătură, de muncă sau de o faptă bună.

Să cerem harul lui Dumnezeu, pe calea binelui!

Ține minte! Suntem liberi să alegem binele, în orice situație! Să nu ne temem în fața deciziilor importante, ci să cerem sfat și ajutor.

GÂNDEȘTE ȘI RĂSPUNDE!

- # Ce înseamnă darul libertății, oferit de Dumnezeu oamenilor?
- # Cum procedăm când suntem nehotărâți într-o privință?
- # Ce avem de făcut, după ce luăm o decizie înțeleaptă?
- # De ce este important să fim perseverenți?

EXERCIȚII ȘI JOCURI

1. Notează pe caiet câte un cuvânt din lecție care are legătură cu alegerea binelui, format din: a) două silabe; b) trei silabe; c) patru silabe; d) cinci silabe. Citește-le și alcătuește oral propoziții cu ele.

2. Găsește unul sau mai multe cuvinte cu sens opus pentru cuvintele de mai jos.

Exemplu: 😞 *pedică* – 😊 *ajutor, susținere*.

😞 *pedică* – ...

😞 *îndoială* – ...

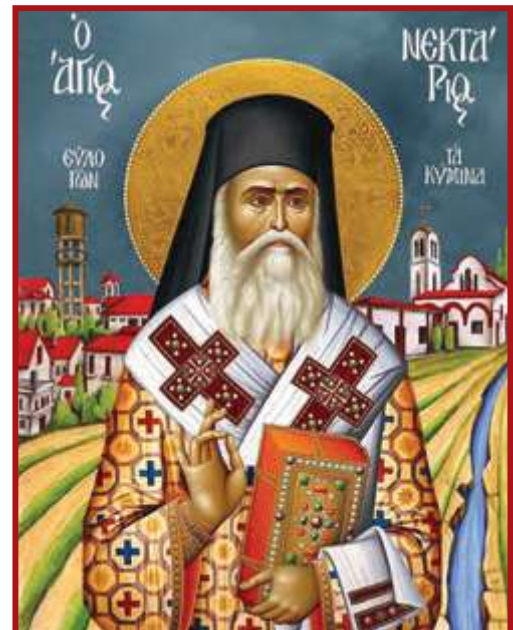
😊 *sârguință* – ...

😊 *înțelept* – ...

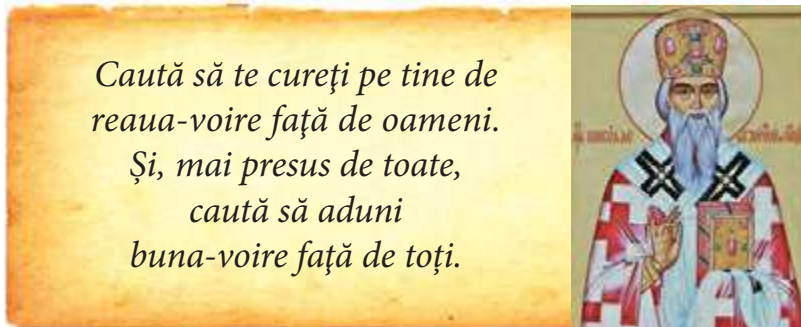
😊 *adevăr* – ...

😞 *păcat* – ...

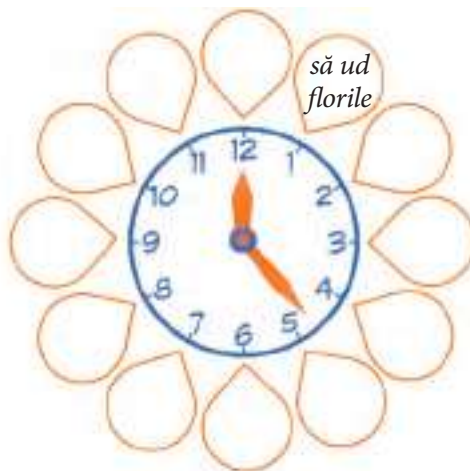
3. **O icoană pentru tine.** Sfântul Nectarie din Eghina (Grecia) este un exemplu de perseverență în bine. El a fost episcop, profesor, director, scriitor și întemeietor de mănăstire. Deși a trecut prin multe piedici, din cauza invidiei, a biruit prin răbdare, sârguință și rugăciune fierbinte. Discută despre importanța acestor calități.

4. Lecturează fragmentul din învățăturile Sfântului Nicolae Velimirovici, despre atitudinea față de semenii. Care este sfatul sfântului? Cum l-ai putea aplica?

5. **Joc: Ceasul faptelor bune.** Desenează pe caiet un ceas și colorează-l. În dreptul fiecărei ore, în exterior, notează o faptă bună pe care ți-ai dori să o săvârșești, potrivit modelului. Prezintă ceasul desenat colegilor tăi.

SFATUL PIȚIGOIULUI

Învăță...

*Cum e apa liniștită
A izvorului curat,
Așa-i viața celui care
E cu Cerul împăcat!*

...și aplică

6. **Joc-surpriză!**

Comentează o poveste.

Analizează comportamentul celor două personaje principale din povestea „Fata babei și fata moșneagului”, de Ion Creangă. Comentează urmările alegerilor celor două fete. Notează concluzia pe caiet.

Timp de joc: 5 minute.

PORTOFOLIUL

Povestește în scris, pe o foaie A4, în 7-10 rânduri, despre cum te-a ajutat Biserica sau școala într-o anumită situație.

Poți porni de la un sfat primit sau de la un exemplu oferit de cineva (preot, învățător, profesor etc.).

Fiule! Din tinerețile tale alege învățătura. (Isus Sirah 6, 18)

RECAPITULARE

În acest capitol am învățat despre: patru Sfinte Taine ale Bisericii; persoanele apropiate unui creștin; importanța alegerii binelui în viață. Dumnezeu ne ocrotește în toate!

1. Sfintele Taine ale Bisericii sunt izvor de har dumnezeiesc. Amintește-ți de Tainele studiate în acest capitol și realizează corespondența între cele trei coloane, potrivit modelului:

Taina
Botezului

primim
iertarea
păcatelor

Taina
Mirungerii

primim
un înger
păzitor

Taina
Împărtășaniei

primim
daruri
sufletești

Taina
Spovedaniei

Îl primim pe
Domnul Iisus

2. Povestiri din vechime. Lecturează, apoi extrage învățătura potrivită!

Exemplul Sfântului Iosif cel Milostiv (26 ianuarie)

Acest bărbat drept a trăit cu peste o sută de ani în urmă și a ales calea virtuții. Încă de tânăr, el s-a remarcat prin bunătate, blândețe și înțelepciune. Era primul între colegii de școală, atât la învățătură, cât și în privința bunei cuviințe. Era iubit și de colegi, și de profesori.

Sfântul Iosif a studiat mulți ani, apoi a devenit profesor de Religie și director de școală. Ca profesor, era foarte apreciat de elevi, pentru că le vorbea din inimă și le transmitea învățăturile Domnului.

El a fost ales mitropolit (conducător bisericesc) al Moldovei. Având această funcție, a putut ajuta pe mulți, prin faptele sale bune. Era milostiv și dăruia din ce avea oamenilor nevoiași, precum și elevilor și studenților săraci. De multe ori, el le oferea cărți, hrană, îmbrăcăminte și bani. Sfântul invita mulți elevi la masă și îi îndemna să învețe bine. La sfârșitul anului școlar, îi întreba pe elevii ajutați ce rezultate au obținut. Pe cei care aveau note bune, îi răsplătea cu un rând de haine noi și cărți, ca premiu.

Când participa la Sfânta Liturghie, era mereu impresionat de frumusețea slujbei și de darul făcut de Dumnezeu oamenilor, prin Sfânta Împărtășanie. Era văzut frecvent cu lacrimi în ochi, în timpul rugăciunilor bisericești. Erau lacrimi de bucurie și de mulțumire, pentru bunătățile cerești. Se ruga pentru tot poporul și ar fi dorit să ajute mai mult decât avea putere.

Era respectat și căutat pentru sfat. Singura lui avere era o bibliotecă mare, plină de cărți. „Am cumpărat cărți de când mă știu și am împărțit cărți de când mă știu... Cartea este viață!”, zicea Sfântul Iosif.

(adaptare după „Patericul românesc”)

◆ Ce te-a impresionat cel mai mult din viața sfântului?

Felicitări!

EVALUARE

Proiect educațional

O lecție la biserică

Poți învăța lucruri interesante, vizitând biserica de parohie!

În colaborare cu preotul de parohie și cu profesorul de Religie, stabiliți o zi și o oră în care să desfășurați o oră de Religie la biserica din vecinătatea școlii.

- a)** cereți acordul conducerii școlii și al părinților;
- b)** solicitați preotului să vă prezinte obiecte și veșminte de cult utilizate la slujbele Sfințelor Taine (precum: cristelnița, potirul, sticluța cu Mir, miruitorul, Sfânta Cruce, epitrahilul etc.); să vă descrie icoane cu anumiți Sfinți, cunoscuți drept exemple de bunătate, răbdare, iubire, înțelepciune ș.a.;
- c)** purtați o discuție cu preotul despre: puterea primită de la Dumnezeu prin Sfințele Taine; rolul nașilor de Botez; importanța alegerii binelui în viață etc.;
- d)** notați într-un caiet ideile însușite;
- e)** discutați la următoarea oră de Religie despre impresiile voastre în legătură cu vizita-lecție la biserică.

Indicație: Obiectivele urmărite în proiect, în legătură cu elevii, sunt:

- ☞ să vizualizeze obiectele de cult, veșmintele și icoanele despre care se discută la ora de Religie;
- ☞ să afle lucruri suplimentare despre acestea, în contextul și în atmosfera lăcașului sfânt, unde se folosesc ele;
- ☞ să se familiarizeze cu dialogul pe teme religioase, purtat cu un preot ortodox.

Domeniul III

VIAȚA CREȘTINULUI ÎMPREUNĂ CU SEMENII

Preot prezentând copiilor Sfântul Altar

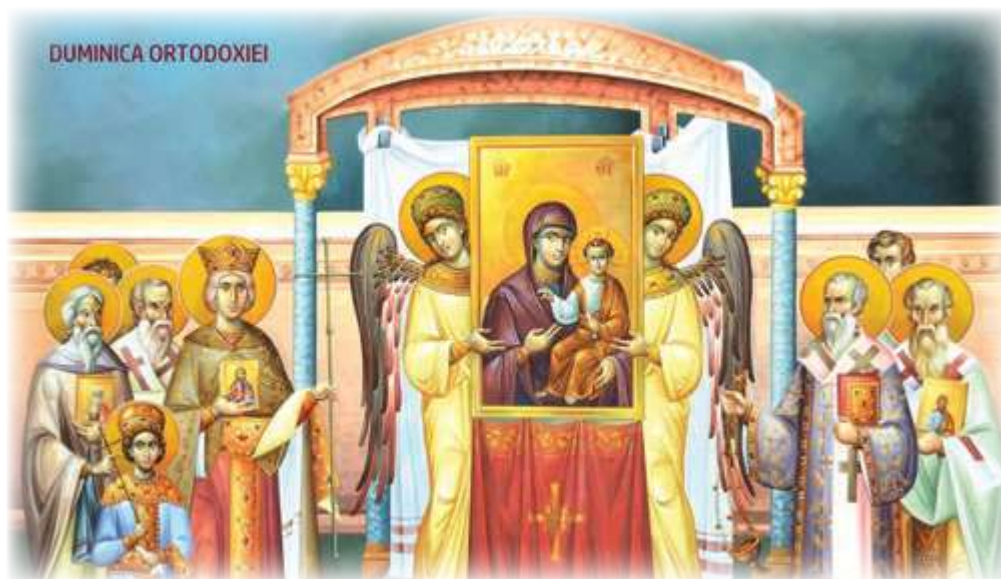
Unitatea de învățare: **Viața împreună cu ceilalți**

- 1.** Necesitatea de a spune întotdeauna adevărul
- 2.** Ascultarea și împlinirea sfaturilor bune
- 3.** Blândețea și bunătatea în relație cu ceilalți
- 4.** Importanța de a avea răbdare cu cei din jur
- 5.** Respectul față de sine și față de ceilalți
- 6.** Nevoia de efort pentru a obține rezultate
- 7.** *Recapitulare*
- 8.** *Evaluare*

NECESITATEA DE A SPUNE ÎNTOTDEAUNA ADEVĂRUL

CUVINTE DE AUR

Adevărul învinge orice.
(proverb)

VOCABULAR

- **a afirma** = a susține cu tărie, a declara în mod ferm;
- **dezamăgire** = înșelare a încrederii;
- **pururi** = tot timpul, mereu, veșnic;
- **suprem** = cel mai bun.

Dumnezeu este Izvorul adevărului, iar omul mărturisește în mod firesc adevărul, fiind creat după chipul Său. În Sfânta Scriptură, Dumnezeu dă îndemnul: „Să nu mărturisești strâmb împotriva aproapelui tău” (Ieșirea 20, 16). Astfel, ni se arată necesitatea de a trăi pururi în adevăr.

Adevărul arată realitatea lucrurilor și a faptelor. Când afirmăm adevărul, noi Îl urmăm pe Dumnezeu și transmitem încredere semenilor. Însă, din cauza îndepărtării de Creator, unii oameni renunță la adevăr și trăiesc în minciună. Acest lucru Îl întristează pe Dumnezeu și aduce dezamăgire oamenilor.

Mărturisirea adevărului poate fi un act de curaj. Modelul nostru suprem este Domnul Iisus Hristos, Care ne-a învățat că numai trăind în adevăr vom fi liberi.

Creștinii sunt sinceri în orice împrejurare!

Ține minte! *Afirmarea adevărului ne apropie de Dumnezeu, oferă încredere semenilor și ne aduce bucurie.*

GÂNDEȘTE ȘI RĂSPUNDE!

- # Cine este Izvorul adevărului?
- # De ce este important să spunem adevărul?
- # Care sunt urmările minciunii?
- # Cine este Modelul nostru suprem de rostire a adevărului?
- # Ce simți când spui adevărul?

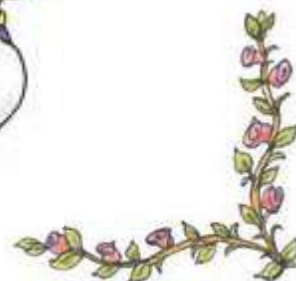

EXERCII ȘI JOCURI

1. Stabilește dacă enunțurile de mai jos sunt adevărate (A) sau false (F). Reformulează enunțurile false, astfel încât să devină adevărate:

- a) Dumnezeu ne îndeamnă să spunem adevărul întotdeauna. **A/F**
- b) Prin adevăr se arată realitatea lucrurilor și a faptelor. **A/F**
- c) Minciuna aduce bucurie și încredere între oameni. **A/F**
- d) Uneori, să spui adevărul este un act de curaj. **A/F**
- e) Mântuitorul ne-a învățat să trăim în adevăr pentru a fi liberi. **A/F**
- f) Creștinii mărturisesc rareori adevărul. **A/F**

2. O icoană pentru tine. Domnul Iisus Hristos a vorbit în multe rânduri despre importanța adevărului. El a rostit tot timpul adevărul și a subliniat de multe ori acest fapt, prin cuvintele: „Adevărat grăiesc vouă...”. El a mărturisit despre Sine: „Eu sunt Calea, Adevărul și Viața” (Ioan 14, 6). Discută cu profesorul despre importanța mărturisirii adevărului.

3. Citește următorul text. Analizează mesajul transmis de Sfântul Vasile cel Mare, despre cunoașterea adevărului.

Am fost înzestrați cu puterea de judecată a minții ca să cunoaștem adevărul, iar adevărul întreg se cuprinde numai în Dumnezeu!

- # Cum putem cunoaște adevărul?
- # Unde se află adevărul, în totalitatea sa?

4. **Joc de rol.** Continuă propozițiile de mai jos, astfel încât să ajuți personajele să rostească adevărul:

- a) Andrei nu și-a făcut temele, pentru că s-a jucat pe calculator, iar când a fost întrebat de mama sa
- b) Oana a scăpat din neatenție tableta și ecranul s-a spart, iar când tatăl ei a observat, ea
- c) Marius a stricat stiloul pe care îl împrumutase de la colegul de bancă, iar când a trebuit să îl înapoieze

5. Alcătuieste propoziții cu următoarele cuvinte: *adevăr, încredere, sincer, afirmă, pururi.*

SFATUL PIȚIGOIULUI

Învață...

*Ne îndeamnă Dumnezeu
Către adevăr, mereu;
Noi, când îl mărturisim,
Pace-n suflet dobândim!*

...și aplică

6. Joc-surpriză!

Balanța adevărului.

Desenează o balanță, după model. Pe un taler scrie cuvântul „adevăr”, iar pe celălalt, „minciună”. Notează dedesubtul fiecărui taler cuvinte din lecție care au legătură cu acestea.

Prezintă-le la clasă.

Timp de joc: 7 minute.

PORTOFOLIU

Pe o foaie A4, scrie un text de 4-7 rânduri, cu titlul: „Fii sincer, fii curajos!”.

Poți adăuga și un desen sugestiv.

Adevărul vă va face liberi. (Ioan 8, 32)

ASCULTAREA ȘI ÎMPLINIREA SFATURILOR BUNE

Lecția 2

CUVINTE DE AUR

Cel ce ascultă de sfatul altuia, rareori greșește. (proverb)

VOCABULAR

- **inițiativă** = propunerea unei activități noi, din îndemn propriu;
- **smerenie** = modestie, comportare plină de bună-cuviință.

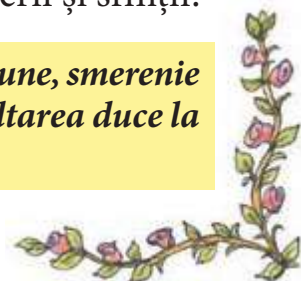
Ascultarea de sfaturile bune este o calitate necesară tuturor, pentru a ajunge la înțelepciune și la smerenie.

De mici, copiii sunt ascultători față de părinți, care îi îndrumă în tot ceea ce fac. Mai apoi, ascultarea de profesori, de nași, de preotul duhovnic ș.a. îi conduce pe copii spre obișnuința cu faptele bune. Cel ascultător împlinește poruncile sau îndemnul spre bine și are tot mai multe inițiative de a săvârși lucruri folositoare.

Primii oameni, Adam și Eva, au dovedit neascultare față de porunca lui Dumnezeu și au pierdut raiul. Nesupunerea conduce la încăpățănare, indisciplină și îngâmfare sau mândrie. Domnul Hristos a arătat ascultare atât față de Tatăl ceresc, Care L-a trimis în lume, cât și față de Sfânta Fecioară Maria, mama Sa. El a recâștigat raiul pentru noi, prin ascultare și iubire.

Să fim ascultători, precum Hristos, îngerii și sfinții!

Ține minte! *Ascultarea conduce la înțelepciune, smerenie și întărire pe calea binelui, pe când neascultarea duce la indisciplină și mândrie.*

GÂNDEȘTE ȘI RĂSPUNDE!

- # Ce înseamnă ascultarea de cineva?
- # De cine este bine să ascultăm?
- # Cine este pentru noi model de ascultare? De ce?
- # Care sunt urmările ascultării? Dar ale neascultării?

EXERCII ȘI JOCURI

1. Găsește în textul lecției cuvinte care au legătură fie cu ascultarea, fie cu neascultarea față de cineva. Grupează-le pe două coloane, după model.

Ascultare	Neascultare
...	...
...	...
...	...

2. **O icoană pentru tine.** Prorocii au fost oameni dreți din vechime, cu credință puternică în Dumnezeu, care ascultau și împlineau voia Sa cea sfântă. Sfântul Proroc Samuel l-a ales pe David drept rege al evreilor, așa cum i-a spus Dumnezeu. Privește icoana și discută cu profesorul despre ascultarea prorocilor.

3. Sfântul Ioan Gură de Aur a arătat ascultare față de mama sa, Sfânta Antuza. Extrage din textul de mai jos sfaturile oferite de acest sfânt, cu privire la educația copiilor.

Dacă de la început și din cea dintâi vârstă le fixăm copiilor niște hotare, nu vom avea nevoie de multă osteneală după aceea, ci obișnuința le va fi pe mai departe lege. (...) Ci mai cu seamă să-i păzim și să-i păstrăm în întreaga înțelepciune.

4. Descoperă cuvinte care au același înțeles cu: *ascultare, încăpățânare, smerenie*. Alcătuieste în scris câte un enunț cu termenii găsiți.

5. Joc: Dezvoltă enunțul. Continuă enunțurile de mai jos, folosind experiența personală.

- a) De obicei, eu ascult de ...
- b) Când mama mă sfătuiește, ...
- c) La biserică, preotul ne-a spus ...
- d) Bunica m-a îndemnat ...
- e) Dacă nu am ascultat, ...
- f) Doamna învățătoare m-a îndrumat ...

Învăță...

SFATUL PIȚIGOIULUI

*Ca o floare parfumată
Este inima curată
A celui ascultător,
Înțelept și iubitor!*

...și aplică

Orice om să fie grabnic la ascultare. (Iacov 1, 19)

6. Joc-surpriză!

Secretul smereniei.

Formează pereche cu un coleg. Căutați împreună „secretul smereniei”, notând pe caiet modalitățile prin care considerați că o persoană poate fi mai modestă.

Prezentați cele scrise și selectați cele mai bune răspunsuri din clasă.

Timpe de joc: 5 minute.

PORTOFOLIU

Pe o foaie A4, răspunde printr-un desen la întrebarea: „Cum se comportă un copil ascultător față de părinți?”

Notează drept titlu al fișei: „Bucuria ascultării” și colorează desenul.

BLÂNDEȚEA ȘI BUNĂTATEA ÎN RELAȚIE CU CEILALȚI

CUVINTE DE AUR

Oamenii se câștigă cu blândețea. (proverb)

VOCABULAR

- **altruist** = care oferă ajutor altora, fără un interes personal;
- **egoism** = preocupare prea mare pentru propria persoană;
- **mânie** = supărare mare, furie.

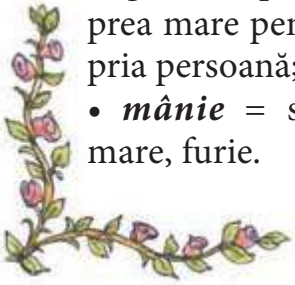
Dumnezeu ne cheamă să trăim în armonie cu semenii și cu natura. El ne-a dat legea iubirii, prin respectarea căreia rodesc în inimile noastre bunătatea, blândețea și iertarea. Prin practicarea acestor virtuți ne sfințim și aducem bucurie celor din jur.

Om bun are inima plină de dragoste, renunță la egoism și nu rămâne indiferent la necazurile semenilor. El își dorește mereu să îi ajute pe toți. Bunătatea se arată prin atitudine altruistă, blândă și iertătoare față de semenii. Cel blând este calm și prietenos. El nu este răutăcios, mânios și nici violent. Prin violență omul se îndepărtează de Dumnezeu și îi rănește pe semenii.

Mântuitorul Hristos a manifestat bunătate, blândețe și iertare, adresând îndemnul: „Învățați-vă de la Mine, că sunt blând și smerit cu inima” (Matei 11, 29).

Să fim buni și blânzi, precum Domnul și Maica Sa!

Ține minte! *Blândețea, bunătatea și iertarea sunt virtuți prin care ne asemănăm cu Dumnezeu și trăim în armonie cu semenii noștri.*

GÂNDEȘTE ȘI RĂSPUNDE!

- ✦ De ce sunt importante blândețea, bunătatea și iertarea?
- ✦ Ce înseamnă să fii bun?
- ✦ Cum este omul blând?
- ✦ Care este îndemnul Mântuitorului nostru?
- ✦ Când ai dat dovadă de bunătate și blândețe?

EXERCITII ȘI JOCURI

1. Completează spațiile libere cu informațiile din casetele de mai jos:

Dumnezeu a oferit legea ..., iar cei care o respectă dobândesc bunătatea, ... și iertarea. Prin aceste ... omul se aseamănă cu Dumnezeu. Prin bunătate, omul renunță la ... și îi ajută pe semenii aflați în neazuri. Când manifestă blândețe, el dovedește ... și refuză mânia și ...

virtuți

violența

prietenie

egoism

blândețea

iubirii

2. O icoană pentru tine. Sfântul Proroc David a trăit cu sute de ani înainte de venirea Mântuitorului. El a dat dovadă de blândețe și de altruism față de regele Saul, când acesta era bolnav. Deși Saul îl necăjea adeseori, David l-a iertat de fiecare dată. Pentru bunătatea sa, a fost răsplătit de Dumnezeu și a ajuns noul rege. Observă icoana și discută la clasă despre virtuțile Prorocului David.

Ce frumos este
să-ți ajuți
semenii!

Oare de ce îl necăjea
regele Saul
pe binefăcătorul său?

3. Lecturează următorul text, apoi analizează împreună cu profesorul mesajul Sfântului Paisie Aghioritul, despre dragoste și bunătate.

Oamenii care au dragoste și bunătate se aseamănă cu îngerii care transmit bucurie și veselie, oriunde s-ar afla!

- ♣ Cu cine se pot asemăna oamenii? În ce mod?
- ♣ De ce crezi că este important pentru oameni exemplul îngerilor?

4. **Joc: Perechile de cuvinte.** Găsește cuvintele care se potrivesc ca înțeles, între cele amestecate, realizând perechi de cuvinte: *bun, violent, bucurie, blând, mânios, calm, iubitor*. Ce cuvânt a rămas? Găsește-i și acestuia un cuvânt pereche.

5. Povestești la clasă despre fapte prin care ați manifestat bunătate și blândețe față de semenii și față de creația lui Dumnezeu.

SFATUL PIȚIGOIULUI

Învăță...

Om bun pe toți îi iartă,
Cu blândețe, el se poartă
Și transmite bucurie,
Cu toate în armonie!

...și aplică

6. **Joc-surpriză!**

Pomul virtuților.

Formați echipe de 4-5 elevi. Pe o foaie A4, fiecare echipă desenează un pom cu trei crengi, pe care să scrie: „bunătate”, „blândețe” și „iertare”.

Adăugați în pom fructe, pe care notați cuvinte legate de termenii de pe ramuri. Prezentați apoi la clasă desenele echipelor.

Timp de joc: 5 minute.

PORTOFOLIUL

Pe o foaie A4, compune trei ghicitori al căror răspuns să fie, pe rând, *bun, blând* și *iertător*.

Poți decora fișa cu un chenar colorat.

Fericiți cei blânzi, că aceia vor moșteni pământul. (Matei 5, 5)

IMPORTANȚA DE A AVEA RĂBDARE CU CEI DIN JUR

CUVINTE DE AUR

*Cu timp și cu răbdare
poți să învingi orice.*
(proverb)

VOCABULAR

- **eficient** = folositor;
- **îndelungă-răbdare** = stăruință în răbdare cu nădejde;
- **progres** = creștere, sporire, dezvoltare.

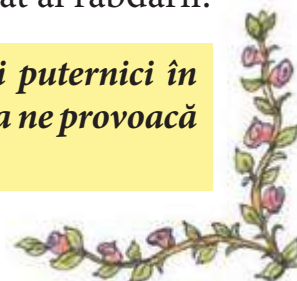
Răbdarea este o virtute importantă, în strânsă legătură cu ascultarea, smerenia și blândețea. Prin răbdare, depășim mai ușor greutățile vieții, ne păstrăm liniștea în suflet și ne înțelegem mai bine cu ceilalți.

Puterea răbdării este mai mare, atunci când este însoțită de rugăciune. Domnul Hristos a îndurat suferința pe cruce și ne așteaptă cu îndelungă-răbdare să împlinim învățăturile Sale. Sfinții au trecut și ei prin multe încercări, pe care le-au depășit cu nădejde.

Răbdarea nu înseamnă lenevire, de aceea putem însoți așteptarea noastră de o activitate eficientă. Lipsa răbdării alungă bucuria sufletului și aduce enervare, întristare, neînțelegere cu semenii. Avem nevoie de răbdare atât față de ceilalți, cât și cu noi înșine, pentru că orice progres se face cu pași mici.

Să-I cerem lui Dumnezeu darul minunat al răbdării!

Ține minte! *Virtutea răbdării ne face mai puternici în fața încercărilor vieții, pe când lipsa acesteia ne provoacă supărare.*

GÂNDEȘTE ȘI RĂSPUNDE!

- ✦ De ce este importantă virtutea răbdării?
- ✦ Ce a îndurat Domnul Iisus Hristos? Ce așteaptă El în prezent?
- ✦ Care sunt urmările nerăbdării?
- ✦ În ce situație de viață te-ai dovedit răbdător?

EXERCITII ȘI JOCURI

1. Alege silaba corectă, care completează fiecare cuvânt de mai jos:

a) vir-tu-
ne
te

b) e-fi-ci-
ent
bil

c) în-cer-
tat
cări

2. Găsește unul sau mai multe cuvinte cu sens opus pentru următoarele cuvinte.

Exemplu: 😊 *eficient* - 😞 *nefolositor, ineficient*.

😊 eficient - ...

😞 nervos - ...

😊 înțelegător - ...

😞 leneș - ...

😊 răbdător - ...

😞 întristat - ...

3. **O icoană pentru tine.** Sfântul și Dreptul Iov a viețuit înaintea venirii Domnului Iisus. El a fost un om foarte credincios și bogat, care a trecut prin încercări deosebit de grele. Datorită perseverenței sale pe calea binelui, a fost numit „mult răbdătorul”. Discută la clasă despre atitudinea corectă în fața dificultăților.

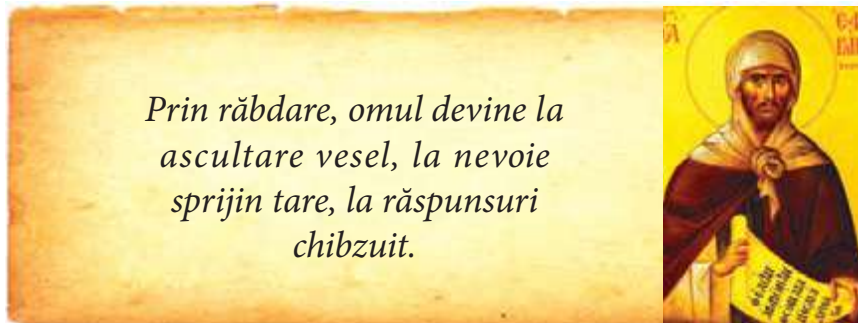
Este bine
să ai
răbdare!

De ce în icoană Domnul Iisus
îl binecuvintează pe Sfântul
și Dreptul Iov?

4. Lecturează fragmentul dat, în care Sfântul Efrem Sirul vorbește despre puterea răbdării. Discută despre efectele acestei calități, în diverse situații.

5. **Joc: Găsește îndemnul din proverb!** Citește și explică proverbele de mai jos, găsind îndemnuri folositoare. Apoi alcătuieste în scris câte o propoziție cu fiecare termen subliniat.

a) Cunoștințele multe cu răbdare se adună.

b) Răbdarea este cheia bucuriei.

c) Un minut de răbdare, zece ani de pace.

d) Unde-i minte multă, e și răbdare multă.

SFATUL PIȚIGOIULUI

Învață...

Vrei să-ți fie mai ușor?
Atunci fii mai răbdător!
Vrei să faci un lucru mare?
Ai nevoie de răbdare!

...și aplică

Fiți, dar, și voi îndelung-răbdători. (Iacov 5, 8)

6. Joc-surpriză!

Cheia răbdării.

Dacă la poarta Raiului ar exista o cheie, ea ar putea fi cheia răbdării.

Un elev ține în mână o cheie. El continuă propoziția: „Am nevoie de răbdare, când...”. Apoi dă cheia altui elev, la alegere, care va continua același enunț.

Timpe de joc: 7 minute.

PORTOFOLIU

Notează, la alegere, trei proverbe de la exercițiul 5, pe o foaie A4. Precizează în scris ce ai învățat de la fiecare dintre acestea.

Poți adăuga pe fișă și alte proverbe despre răbdare, pe care le cunoști.

RESPECTUL FAȚĂ DE SINE ȘI FAȚĂ DE CEILALȚI

Lecția 5

CUVINTE DE AUR

Respectul se alătură mereu iubirii adevărate. (proverb)

VOCABULAR

- **noblețe** = (aici) înălțime morală, însușire morală superioară;
- **stimă** = sentiment de prețuire, atitudine respectuoasă față de cineva.

Pentru că suntem creați de Dumnezeu după chipul Său, avem datoria să ne respectăm pe noi înșine și să îi respectăm pe semenii noștri. Respectul este prețuirea, cinstirea sau stima față de cineva sau ceva.

Prețuirea de sine înseamnă grija față de viața noastră, dovedită prin străduința de a ne cunoaște și de a ne apropia de Dumnezeu. Suntem responsabili să ne îngrijim atât de sufletele, cât și de trupurile noastre.

Ne arătăm respectul față de ceilalți prin: iubire, apreciere, sinceritate și bunele maniere. Îi respectăm în primul rând pe cei din familie, apoi pe prieteni, preoți, profesori, colegi și pe cei în vârstă.

Respectându-i pe ceilalți, te respecti pe tine. Lipsa de respect sau de politețe arată lipsă de bună-cuviință, îi supără pe ceilalți și nu ajută în relațiile de prietenie.

Respectul este o dovadă de noblețe sufletească!

Ține minte! *Respectul de sine este în strânsă legătură cu respectul față de semenii și amândouă dovedesc bună-cuviință și amabilitate.*

GÂNDEȘTE ȘI RĂSPUNDE!

- ⌘ Ce înseamnă respectul?
- ⌘ Cum ne arătăm prețuirea față de noi înșine?
- ⌘ În ce mod dovedim respect față de ceilalți?
- ⌘ Care sunt urmările lipsei de respect?
- ⌘ Față de cine manifesti tu un respect deosebit?

EXERCIȚII ȘI JOCURI

1. Realizează corespondența între cele două coloane:

a) dovadă de respect

b) lipsă de respect

prețuirea vieții

necuviința

sinceritatea

obraznicia

bunele maniere

2. **O icoană pentru tine.** Sfântul Proroc Ioan Botezătorul a dovedit un profund respect față de Domnul Iisus Hristos. Atunci când Mântuitorul a mers să Se boteze la râul Iordan, Sfântul Ioan L-a oprit, spunând că Iisus ar trebui să îl boteze pe el. Analizează icoana și discută despre modelul de respect oferit de Prorocul Ioan.

Sfântul Ioan
era respectat
de popor?

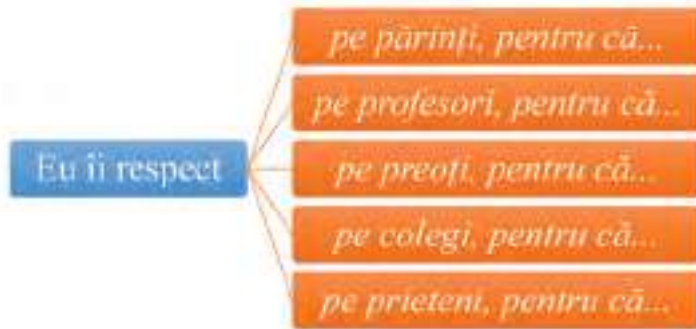
De ce a zis Sfântul Ioan că nu
este vrednic să-I dezlege
încălțăminte lui Iisus?

3. Lecturează citatele din Sfânta Scriptură, apoi discută împreună cu profesorul despre diverse forme de manifestare a respectului de către creștini.

- ❖ *Cinstește pe tatăl tău și pe mama ta. (Ieșirea 20, 12)*
- ❖ *Ci toate câte voiți să vă faceți vouă oamenii, asemenea și voi faceți lor. (Matei 7, 12)*
- ❖ *Aceasta este porunca Mea: Să vă iubiți unul pe altul, precum v-am iubit Eu. (Ioan 15, 12)*

4. Joc: Continuă propozițiile. Completează propozițiile următoare, pe baza experienței tale de până acum.

5. Reconstituie și explică proverbul de mai jos.

dobândește, haine, nu, cinste, după, ci, după, Omul, fapte.

SFATUL PIȚIGOIULUI

Învăță...

*Cum pe noi ne respectăm,
Când de grijă ne purtăm,
Pe toți să îi prețuim,
Stimă să le dovedim!*

...și aplică

În cinste, unii altora dați-vă întâietate. (Romani 12, 10)

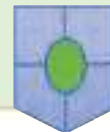
6. Joc-surpriză!

Blazonul respectului.

Desenează pe caiet un blazon, după model.

În centru notează „Mă respect”, iar în cele patru colțuri scrie forme ale respectului de sine. Colorează blazonul și prezintă-l la clasă. Ce asemănări și deosebiri observi între blazonul tău și ale colegilor?

Timp de joc: 7 minute.

PORTOFOLIU

Caută trei cuvinte care au același înțeles cu „respect”.

Alcătuiește pe o foaie A4 câte un enunț cu fiecare termen găsit.

NEVOIA DE EFORT PENTRU A OBTINE REZULTATE

Lecția 6

CUVINTE DE AUR

Cu eforturi mari, poți să înalți pod peste mare. (proverb)

VOCABULAR

- **creativitate** = putere de a crea;
- **recompensă** = răsplată a muncii sau a unui merit;
- **temeinic** = care are temei, care durează.

De mici, copiii observă cu drag exemplul oferit de părinți, în familie. De aceea, ei se deprind din copilărie cu micile eforturi care, cu timpul, devin tot mai mari. Bucuria de a-și ajuta părinții la treburile casei, după putere, face ca munca să nu pară grea.

Cea mai importantă strădanie pentru copil este învățătura. Când acesta se obișnuiește cu efortul și perseverează, dobândește cunoștințe temeinice, își dezvoltă gândirea și creativitatea. Este bine să te preocupi de rezultatele obținute, dar să ții cont de faptul că bucuria pentru efortul depus este principala recompensă a celui sârguincios.

Cel harnic este apreciat de cei din jur și poate face mult bine celorlalți. El poate lucra fie singur, fie în echipă, primind un plus de susținere și încurajare.

În tot ce faci, pune un strop de iubire și de rugăciune!

Ține minte! Efortul de a învăța și de a munci, potrivit puterii și vârstei, ascunde în el răsplata: bucuria și înmulțirea iubirii dintre oameni.

GÂNDEȘTE ȘI RĂSPUNDE!

- # Ce înseamnă efortul la vârsta copilăriei?
- # De ce este importantă strădania de a învăța și de a munci?
- # Cum este recompensat cel harnic?
- # Cu ce te poate ajuta munca în echipă?

EXERCITII ȘI JOCURI

1. Desenează și completează schema de mai jos cu termenii care arată rezultatele efortului susținut:

2. **O icoană pentru tine.** Dumnezeu, Creatorul nostru, le-a făcut pe toate bune și la timpul lor. El S-a odihnit la sfârșit, bucurându-Se de frumusețea creației. Tatăl, Fiul și Sfântul Duh lucrează neîncetat cu iubire, având grijă de făpturile Sale. Privește icoana și discută despre exemplul oferit de Dumnezeu.

Prin rugăciune primim și noi puterea de a face mai mult efort?

3. Sfântul Vasile cel Mare amintește adeseori despre valoarea muncii, în scrierile sale. Citește textul următor și descoperă sfatul acestui sfânt.

Darul cu care fiecare a fost înzestrat de Dumnezeu, să-l înmulțească spre facerea de bine, aducând folos multora!

4. **Joc: Cine învață de la cine?** Discută la clasă, pornind de la întrebarea: „Ce învăț de la colegii mei și ce pot învăța ei de la mine, în legătură cu obținerea unor rezultate deosebite la școală?”. Timp de joc: 5 minute.

5. Alcătuieste un text de 5-7 rânduri cu titlul „Muncă și bucurie”, pe baza următorului plan de idei:

a)
b)
c)

- bucuria de a-ți ajuta părinții în gospodărie;
- bucuria de a învăța lucruri noi;
- bucuria efortului creator, în domeniul ales.

SFATUL PIȚIGOIULUI

Învăță...

*Totdeauna lucrul tău
Să-l începi cu Dumnezeu!
Unde-i El, cu harul Său,
Niciun lucru nu e greu!*

...și aplică

6. Joc-surpriză!

Interviul meu.

Realizează un interviu cu colegul de bancă, adresându-i următoarele întrebări:

- Ce ai vrea să devii în viață? De ce?
 - Ce vei face în acest scop? Cu ajutorul cui? Apoi fă schimb de roluri.
- Timp de joc: 6 minute.

PORTOFOLIU

Vizitează biblioteca școlii și documentează-te despre o meserie, la alegere.

Notează pe o fișă A4 ce înseamnă acea meserie și ce presupune ea.

Tatăl Meu până acum lucrează; și Eu lucrez. (Ioan 5, 17)

RECAPITULARE

În acest capitol am învățat despre importanța unor virtuți precum: sinceritatea, ascultarea, blândețea, răbdarea, respectul, perseverența în bine. Să le practicăm și noi, cu drag!

1. Sfinții ne sfătuiesc să pășim pe calea virtuților, așa cum au făcut și ei. Desprinde îndemnul fiecărui sfânt din citatele următoare, apoi unește fiecare citat cu însușirea corespunzătoare. Care este legătura dintre aceste însușiri?

<p>a.</p> <p><i>E mai bine să îndurăm răul făcut nouă de alții, decât să provocăm noi rău altora.</i> (Sfântul Ioan Gură de Aur)</p>	<p>b.</p> <p><i>Bine este să înalțezi în cele bune, puțin câte puțin.</i> (Sfântul Vasile cel Mare)</p>	<p>c.</p> <p><i>Măinile să fie la muncă, iar mintea și inima la Dumnezeu.</i> (Sfântul Teofan Zăvorâtul)</p>	<p>d.</p> <p><i>Împlinirea poruncilor bucură întru nădejde pe făcătorul celor bune.</i> (Sfântul Grigorie de Nyssa)</p>	<p>e.</p> <p><i>Bine este a nu te mânia.</i> (Sfântul Efreem Sirul)</p>
				
blândețe	iertare	ascultare	efort	răbdare

2. Citește și discută despre promisiunile făcute de poet, în versurile date:

*Să fiu mereu iubit de Tine
Eu voi munci din răspuțere,
Mereu voi face numai bine
Și voi fi numai mângâiere.*

*Voi înflori prin fapte bune
Așa cum înflorește mărun
Și-n toată vorba mea voi spune
De-a pururi numai adevărul.*

„Rugăciune”, de Vasile Militaru (fragment)

3. Povestiri din vechime. Lecturează, apoi extrage învățătura de folos!

Zugravii de Voroneț

Domnitorul Ștefan cel Mare și Sfânt al Moldovei obișnuia să ridice câte o mănăstire, în semn de mulțumire adusă lui Dumnezeu, pentru fiecare victorie în luptă. El s-a preocupat de construirea mănăstirii Voroneț și apoi a căutat meșteri pricepuți, cinstiți și credincioși, care să o picteze. Însă știa că mulți se angajează la lucru doar pentru bani.

Mulți și-au dorit să încerce să picteze pereții exteriori ai mănăstirii. Domnul Moldovei stătea de vorbă cu fiecare și, de cum își dădea seama că nu sunt interesați să lucreze „ca pentru Dumnezeu”, ci pentru avere sau pentru a se lăuda, îi gonia de la curtea sa.

Într-un târziu, au venit să se angajeze patru zugravi, un tată cu trei fii. Pe tată îl chema Ștefan, ca pe domnitor, iar pe fii: Ion, Vasile și Petru.

— Vă primesc pe voi să lucrați la pictură, numai dacă o faceți fără nicio plată! a spus Ștefan-Vodă. Și vă voi pedepsi dacă nu iese bine!

— Primim învoiala, Măria Ta, a acceptat tatăl, meșterul Ștefan. Vom lucra spre slava lui Dumnezeu și de dragul de a ieși ceva frumos. Iar fiii săi nu au zis nimic, din respectul nemărginit pe care-l purtau tatălui lor.

Ei au lucrat cu deplină dăruire și cu inima plină de har ceresc. Când au terminat, Ștefan-Vodă a rămas uluit de frumusețea și de culoarea unică a albastrului de Voroneț. El le-a mulțumit și i-a numit cu titlul de „zugravi de Voroneț”, ceea ce era mai mult decât orice plată.

(adaptare după „Cu noi este Dumnezeu: povestiri istorice pentru copii”, de Petru Demetru Popescu)

◆ De ce însușiri au dat dovadă cei patru meșteri?

Felicitări!

EVALUARE

Investigație

Cum m-am comportat?

Este important să-ți analizezi comportamentul și să-ți propui să-l îmbunătățești, spre binele tuturor!

Formați echipe de câte 4-5 elevi. Discutați la nivelul fiecărei grupe despre următoarele aspecte, în legătură cu cele petrecute la nivelul clasei voastre:

- a)** situație/situații în care a fost dovedit **efort susținut**;
- b)** situație/situații care a/au presupus **răbdare**;
- c)** situație/situații în care a fost nevoie de **blândețe**;
- d)** situație/situații în care a fost recunoscut **adevărul**.

În fiecare caz, **a), b), c)** sau **d)** se va nota:

- despre ce a fost vorba;
- cum s-a rezolvat;
- care au fost urmările, pentru întreaga clasă.

Fiecare echipă notează cele discutate pe o foaie A4, timp de 15 minute. Apoi, fiecare echipă desemnează un purtător de cuvânt care să prezinte rezultatul investigației, timp de 3 minute.

La final, se va constata, cu ajutorul profesorului:

- ce situații deosebite au fost prezentate;
- ce modalități de rezolvare sunt cele mai frecvente;
- care sunt urmările faptelor bune sau rele;
- ce se poate îmbunătăți în viitor.

Indicație: Obiectivele urmărite prin investigație, în legătură cu elevii, sunt:

- ☞ să coopereze eficient în echipă;
- ☞ să conștientizeze importanța efortului susținut, a răbdării, a blândeții și a rostirii adevărului, pentru un climat armonios al clasei.

Domeniul IV

MARI SĂRBĂTORI CREȘTINE

Preafericitul Părinte Patriarh Daniel la slujba Botezului Domnului

Unitatea de învățare:

A. Nașterea și botezul Domnului

- 1. Nașterea Domnului**
- 2. Botezul Domnului**

B. Învierea și Înălțarea Domnului

- 3. Învierea Domnului**
- 4. Înălțarea Domnului**
- 5. Recapitulare**
- 6. Evaluare**

NAȘTEREA DOMNULUI

Lecția 1

CUVINTE DE AUR

*Dragostea și lumina
nu pot fi ascunse.*
(proverb)

VOCABULAR

- **arhanghel** = căpetenie a îngerilor;
- **iesle** = obiect în care se pune hrana vitelor;
- **recensământ** = numărătoare a populației.

La timpul potrivit, Dumnezeu l-a trimis pe Arhanghelul Gavriil să îi vestească Sfintei Fecioare Maria că a fost aleasă pentru a-L naște pe Fiul Său.

Când a venit vremea să nască, Maica Domnului și bătrânul Iosif au plecat de la Nazaret la Betleem, pentru un recensământ. Ei au mers la o peșteră și acolo Sfânta Fecioară „a născut pe Fiul său, Cel Unul-Născut și L-a înfășat și L-a culcat în iesle, căci nu mai era loc de găzduire pentru ei” (Luca 2, 7). La Nașterea Domnului, a apărut pe cer o stea luminoasă, care i-a călăuzit pe cei trei magi de la Răsărit. Ei s-au închinat Pruncului și I-au adus daruri ca unui Împărat: aur, smirnă și tămâie.

Pentru sărbătoarea Nașterii Domnului sau a Crăciunului, creștinii se pregătesc prin: post, rugăciune, fapte bune, spovedanie și împărtășanie.

Nașterea Domnului aduce bucurie în inimile noastre!

Ține minte! *Fiul lui Dumnezeu S-a născut din Sfânta Fecioară Maria, la Betleem. El a venit în lume pentru mântuirea noastră.*

GÂNDEȘTE ȘI RĂSPUNDE!

- # Cine i-a vestit Sfintei Fecioare că Îl va naște pe Mântuitorul?
- # În ce localitate S-a născut Hristos?
- # Cum au găsit magii de la Răsărit locul Nașterii Domnului?
- # Ce daruri I-au adus magii Pruncului Sfânt?
- # Cum ne pregătim pentru sărbătoarea Crăciunului?

EXERCITII ȘI JOCURI

1. Aranjează în ordine cronologică următoarele evenimente ce au legătură cu venirea în lume a Fiului lui Dumnezeu:

a) Închinarea celor trei magi de la Răsărit

b) Călătoria de la Nazaret la Betleem

c) Vestirea făcută de arhanghelul Gavriil

d) Nașterea Domnului nostru Iisus Hristos

2. O icoană pentru tine. Cei trei magi erau împărați și înțelepți renumiți. Ei au mers cale îndelungată până la peștera din Betleem, în căutarea Împăratului vestit de steaua ce se arătase pe cer. Analizează icoana și discută despre semnul arătat magilor.

3. Cântec religios. Audiază și învață cu ajutorul profesorului colindul „La Vifleem colo-n jos”:

*a) La Vifleem colo-n jos,
Cerul arde luminos.
Preacurata
Naște astăzi pe Hristos.*

*b) Naște-n ieslea boilor
Pe-Împăratul tuturor.
Preacurata
Stă și plânge-ncetișor.*

*c) N-are scutec de-înfășat,
Nici hăinuțe de-mbrăcat.
Preacurata
Pentru Pruncul de-Împărat.*

*d) Nu mai plânge, Maica mea,
Scutecele noi ți-om da.
Preacurata
Pruncul Sfânt de-i înfășa.*

4. Îngerii au vestit Nașterea Domnului unor păstori din Betleem. Caută în surse recomandate de profesor versurile colindului „Trei păstori se întâlniră”, apoi notează-le pe caiet.

5. Proiect de Crăciun. Cu ajutorul părinților și al profesorilor, organizați un *Târg de Crăciun* la nivelul școlii. Pentru acest eveniment, realizați diferite ornamente de brad, precum: ghirlande, globuri, stele, îngeruși etc. Din fondurile colectate, achiziționați cadouri pentru copii din medii defavorizate.

SFATUL PIȚIGOIULUI

Învață...

*An de an ne pregătim,
Nașterea să o primim,
Având sufletul curat,
Pentru Pruncul Împărat!*

...și aplică

6. Joc-surpriză!

Colindul nostru.

Împărțiți-vă pe grupe de câte 4-5 elevi și alcătuiți în echipă câte un colind de șase versuri. Folosiți următoarele perechi de rime: „stea” – „strălucea”, „peștera” – „Fecioara”, „Hristos” – „luminos”.

Prezentați creațiile voastre și alegeți cel mai frumos colind.

Timp de joc: 8 minute.

PORTOFOLIULUI

Realizează o felicitare de Crăciun, folosind o foaie A4 de carton colorat, pliată în două. Pe fața felicitării lipește forme decupate, precum: brăduți, stele, om de zăpadă, fulgi de nea etc.

Vi S-a născut azi Mântuitor. (Luca 2, 11)

CUVINTE DE AUR

Modestia este aceea care poartă adevărata coroană. (proverb)

VOCABULAR

- **Bobotează** = denumire populară a sărbătorii Botezului Domnului, din data de 6 ianuarie;
- **Sfânta Treime** = Dumnezeu Tatăl, Fiul și Sfântul Duh.

Când Domnul Iisus a împlinit vârsta de 30 de ani, a mers la râul Iordan, să fie botezat de Sfântul Proroc Ioan. Acesta nu se considera vrednic să-L boteze pe Mântuitorul lumii.

La cererea Domnului, Ioan L-a botezat și atunci S-a auzit glasul Tatălui din cer, spunând: „Acesta este Fiul Meu cel iubit întru Care am binevoit” (Matei 3, 17). „Și S-a coborât Duhul Sfânt peste El, în chip trupesc, ca un porumbel” (Luca 3, 22). Atunci S-a arătat Sfânta Treime și s-au sfințit apele. Sfântul Ioan Botezătorul a mărturisit tuturor că Iisus este Fiul lui Dumnezeu.

În fiecare an, de sărbătoarea Botezului Domnului, la biserică se face Sfințirea Mare a apei sau Agheasma Mare, cu care se sfințesc trupurile și sufletele celor credincioși, casele acestora, precum și întreaga natură.

Să ne bucurăm de darurile primite de Bobotează!

Ține minte! Prin smerenia și prin bunătatea Sa, Domnul Hristos ne-a dăruit binecuvântări cerești, la Botezul Său în râul Iordan.

GÂNDEȘTE ȘI RĂSPUNDE!

- ✦ Cine L-a botezat pe Mântuitorul?
- ✦ Ce minuni s-au întâmplat în momentul Botezului lui Iisus?
- ✦ Ce a mărturisit Sfântul Ioan Botezătorul?
- ✦ Când se săvârșește Sfințirea cea Mare a apei?
- ✦ La ce este folosită Agheasma Mare?

EXERCITII ȘI JOCURI

1. Selectează de mai jos cuvintele care au legătură cu sărbătoarea Botezului Domnului. Motivează alegerea făcută.

Bobotează

îngeri

Ierusalim

Betleem

Sfânta Treime

râul Iordan

Agheasmă Mare

Iisus Hristos

Sfântul Proroc Ioan

2. **O icoană pentru tine.** Dumnezeu este Creatorul apelor. El a despărțit apele și a făcut apoi să apară uscatul (pământul), care era acoperit de ape. La Botezul Său în Iordan, Hristos a sfințit apele, dăruindu-le puterea harului dumnezeiesc. Observă icoana și discută despre puterea și smerenia Domnului Iisus.

3. Cântec religios. Audiază și învață cu ajutorul profesorului fragmentul din colindul de Bobotează, de mai jos. Poți căuta și alte strofe ale acestuia.

Aghiosul*, aghios,
Trecu Nașterea lui Hristos;
Veniți, frați, să alergăm,
La Iordan să ne-nchinăm,

Că Iordanu-i râu frumos,
Acolo vine Hristos,
Apele să le sfințească,
Pe noi să ne mântuiască.

*aghios = sfânt

4. Discută despre cum se săvârșește slujba de sfințire a Aghesmei Mari, la biserică. La ce folosește preotul busuiucul?

5. Proiect. În pereche cu un coleg, realizează un proiect interdisciplinar Religie – Științe, cu titlul: „Apa în viața creștinului”. În acest scop, adună informații importante despre apă din ambele domenii, notându-le pe o foaie A4. Poți realiza și desene sau poți lipi imagini decupate. Prezentați la clasă proiectul și discutați pe marginea acestuia.

SFATUL PIŢIGOIULUI

Învată...

Cere și tu îndrumare,
Cum să iei Agheasmă Mare,
Trup și suflet să sfințești,
Domnului să-I mulțumești!

...și aplică

Am văzut Duhul coborându-Se din cer, ca un porumbel. (Ioan 1, 32)

6. Joc-surpriză!

Turul întrebărilor.

Formați patru echipe de lucru. Fiecare echipă notează pe o foaie răspunsurile la cinci întrebări-fulger legate de lecție, formulate de profesor.

Câștigă echipa care a dat cele mai multe răspunsuri corecte.

Timp de joc: 5 minute.

PORTOFOLIU

Selectează o tradiție de Bobotează, care are legătură cu comunitatea în care trăiești.

Notează date despre aceasta, pe o fișă A4.

Exemplu: crucea din gheață, umblatul preotului cu botezul ș.a.

ÎNVIEREA DOMNULUI

Lecția 3

CUVINTE DE AUR

Lumina biruiește întotdeauna întunericul.
(proverb)

VOCABULAR

- **mironosiță** = femeie care aduce mir;
- **nazarinean** = locuitor din Nazaret;
- **pătimire** = suferință, patimă, chin.

La trei zile de la pătimirile și răstignirea Sa pe cruce, Domnul Iisus Hristos a înviat. Din Sfânta Scriptură aflăm că femeile mironosițe au mers duminică de dimineață la mormântul Domnului.

Acolo, piatra de la intrare era dată la o parte, iar un înger le-a spus: „Căutați pe Iisus Nazarineanul, Cel răstignit? A înviat! Nu este aici” (Marcu 16, 6). Apoi le-a îndemnat să vestească Învierea Domnului. „Dar când mergeau ele să vestească ucenicilor, iată Iisus le-a întâmpinat, zicând: Bucurați-vă!” (Matei 28, 9). În acea seară, Domnul a venit la apostoli, trecând prin ușile încuiate, iar aceștia s-au bucurat când L-au văzut înviat.

Creștinii se pregătesc pentru Învierea Domnului prin: rugăciune, smerenie, post, participarea la slujbele religioase, spovedanie și împărtășanie.

Învierea Domnului ne aduce bucurie și pace în suflet!

Ține minte! Domnul Iisus Hristos a dovedit prin Învierea Sa că este Dumnezeu adevărat și Mântuitorul lumii.

GÂNDEȘTE ȘI RĂSPUNDE!

- # La câte zile după răstignirea pe cruce a înviat Hristos?
- # Cine a mers duminică dimineață la mormântul Domnului?
- # Ce le-a spus îngerul mironosițelor?
- # Cum a venit Mântuitorul în mijlocul apostolilor Săi?
- # Cum ne pregătim pentru sărbătoarea Învierii?

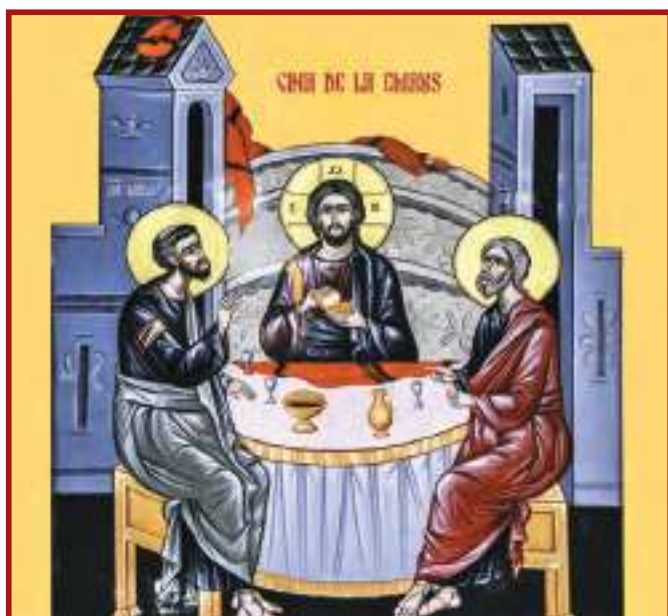

EXERCIȚII ȘI JOCURI

1. Stabilește dacă enunțurile de mai jos sunt adevărate (A) sau false (F). Reformulează enunțurile false, astfel încât să devină adevărate:

- a) Femeile mironosițe au găsit mormântul Domnului deschis. **A/F**
- b) Un ucenic le-a anunțat pe mironosițe că Domnul a înviat. **A/F**
- c) Domnul Iisus le-a spus femeilor mironosițe: „Bucurați-vă!”. **A/F**
- d) Apostolii I-au deschis ușile Mântuitorului, pe Care Îl așteptau. **A/F**
- e) Printre altele, creștinii se pregătesc pentru Învierea Domnului prin post, spovedanie și împărtășanie. **A/F**

2. O icoană pentru tine. Luca și Cleopa erau ucenici ai Domnului Hristos. În duminica Învierii, ei au plecat de la Ierusalim spre localitatea Emaus. Pe drum li S-a arătat Domnul înviat, dar ei L-au recunoscut abia la Emaus, când El a binecuvântat pâinea și le-a împărțit-o. Analizează icoana și discută cu profesorul despre oamenii care L-au văzut pe Domnul după Înviere.

3. Cântec religios. Audiază și învață cu ajutorul profesorului cântarea religioasă „Hristos a înviat!”:

*Hristos a înviat din morți,
Cu moartea pe moarte călcând
Și celor din morminte
Viață dăruindu-le.*

4. Joc: Explozia stelară. Răspunde la următoarele întrebări:

5. Povestește cum petreci de obicei Sfintele Paști în familie. Dacă ai participat vreodată la slujba din noaptea de Înviere, relatează ce ți s-a părut deosebit la biserică.

SFATUL PIȚIGOIULUI

Învăță...

*Lumină sfântă noi să luăm,
În suflet toți să o purtăm;
Paști sfânt și binecuvântat,
Domnul Hristos a înviat!*

...și aplică

6. Joc-surpriză!

Provocarea intrusului.

Alcătuiește un exercițiu pe tema lecției, care să cuprindă trei casete.

În fiecare casetă scrie trei cuvinte, dintre care două se potrivesc ca înțeles, iar unul este intrus.

Prezintă exercițiul colegilor, care trebuie să descopere intrușii.

Timp de joc: 7 minute.

PORTOFOLIU

Desenează pe o foaie A4 un ou de mari dimensiuni. Decorează-l cu motive tradiționale și colorează-l în tehnica dorită. Poți intitula desenul: „Oul tradițional de Paști”.

Hristos a înviat din morți, prin slava Tatălui. (Romani 6, 4)

ÎNĂLȚAREA DOMNULUI

Lecția 4

CUVINTE DE AUR

Fii smerit când ești slăvit. (proverb)

VOCABULAR

- **erou** = (aici) persoană care dovedește vitejie și curaj deosebit în războaie; ostaș căzut pe câmpul de luptă;
- **a făgădui** = a promite, a face o promisiune.

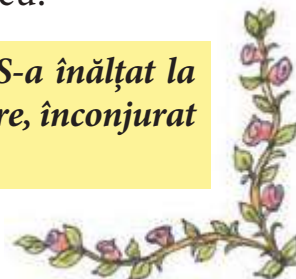
Timp de 40 de zile după Înviere, Domnul Iisus S-a arătat de mai multe ori Sfinților Apostoli și altor oameni. Aceștia s-au întărit în credința că Iisus este Fiul lui Dumnezeu. Apoi, Domnul „S-a înălțat la cer și a șezut de-a dreapta lui Dumnezeu” (Marcu 16, 19).

Minunea Înălțării a avut loc pe Muntele Măslinilor, lângă Ierusalim, în prezența Maicii Domnului și a Sfinților Apostoli. Hristos le-a făgăduit acestora că Îl va trimite pe Duhul Sfânt, apoi S-a suit la cer, binecuvântându-i. „Iar ei, închinându-se Lui, s-au întors în Ierusalim cu bucurie mare” (Luca 24, 52).

În joia Înălțării Domnului este sărbătorită și Ziua Eroilor neamului, în cinstea celor care au apărat patria. Timp de zece zile de la Înălțare, creștinii se salută spunând: „Hristos S-a înălțat!”, „Adevărat S-a înălțat!”.

Să ne înălțăm și noi gândul la Dumnezeu!

Ține minte! Domnul nostru Iisus Hristos S-a înălțat la ceruri, la Tatăl Său, la 40 de zile după Înviere, înconjurat de îngeri.

GÂNDEȘTE ȘI RĂSPUNDE!

- # Când S-a înălțat Domnul Hristos de-a dreapta Tatălui Său?
- # Unde a avut loc această minune? Cine a fost de față?
- # Ce le-a făgăduit Mântuitorul Sfinților Apostoli, înainte de Înălțare?
- # Ce se sărbătorește în aceeași zi cu Înălțarea Domnului?
- # Cum se salutăm creștinii timp de zece zile de la Înălțare?

EXERCITII ȘI JOCURI

1. Alege termenul corect, dintre cele două variante date pentru fiecare enunț, în coloana din dreapta:

a) Maica Domnului și Sfinții Apostoli au simțit la Înălțare...	bucurie/întristare
b) Domnul Iisus Hristos a promis că Îl va trimite în lume pe...	Tatăl Său/Duhul Sfânt
c) Mântuitorul S-a înălțat la ceruri într-o zi de...	vineri/joi
d) Ziua Eroilor este sărbătorită la...	Înălțare/Paști

2. **O icoană pentru tine.** Făgăduința Domnului Hristos s-a împlinit de Rusalii, la zece zile de la Înălțarea Sa la cer. Atunci Duhul Sfânt S-a pogorât asupra Sfinților Apostoli, care erau adunați la rugăciune, într-o casă din Ierusalim. Observă icoana și discută despre importanța respectării promisiunilor făcute.

3. Cântec religios. Lecturează și audiază troparul Înălțării Domnului, prezentat mai jos, apoi răspunde cerințelor:

- ⊕ Ce le-a produs ucenicilor bucurie, la Înălțarea Domnului?
- ⊕ De ce s-au convins ei, la vederea minunii Înălțării?

*Înălțatu-Te-ai întru slavă, Hristoase,
Dumnezeul nostru, bucurie făcând
ucenicilor, cu făgăduința Sfântului
Duh, încredințându-se ei, prin
binecuvântare, că Tu ești Fiul lui
Dumnezeu, Izbăvitorul* lumii.*

**Izbăvitorul = Mântuitorul*

4. Galeria eroilor. În pereche cu colegul de bancă, alege un erou național despre care să vă documentați. Alcătuiți o fișă de lucru despre acesta, care să conțină text și imagine. Organizați o expoziție la nivelul clasei cu fișele realizate, ca o galerie în cinstea eroilor neamului.

5. Joc: Reconstituie și explică proverbul!

SFATUL PIȚIGOIULUI

Învață...

*Ouă roșii poți ciocni
Și când vei sărbători
Înălțarea lui Iisus,
Care la Tatăl S-a dus.*

...și aplică

6. Joc-surpriză!

*Asemănări
și deosebiri.*

Desenează pe caiet două cercuri, după model. Notează în mijloc asemănările, iar pe margine deosebirile dintre sărbătoarea Învierii și cea a Înălțării Domnului. La final, citește ce ai scris.

Timp de joc: 5 minute.

Învierea

Înălțarea

PORTOFOLIU

Alcătuieste o compunere de 5-7 rânduri, pe o foaie A4, continuând începutul dat: „De Înălțare, mama și bunica au pregătit ouă roșii și pască, apoi am mers la biserică și...”

Dă-i un titlu potrivit.

Mă sui la Tatăl Meu și Tatăl vostru. (Ioan 20, 17)

RECAPITULARE

În acest capitol am învățat despre mari sărbători creștine, precum: Nașterea, Botezul, Învierea și Înălțarea Domnului. Aspectele biblice au fost completate de cele din viața creștinilor!

1. Sărbătorile creștine despre care ai studiat în acest capitol au legătură cu Domnul nostru Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu. Povestește despre evenimentele din viața Mântuitorului care stau la baza acestor sărbători, parcurgând și completând oral textul din casețele de mai jos, în direcția indicată de săgeți.

2. Povestiri din vechime. Lecturează, apoi extrage învățătura de folos!

Legenda salciei plângătoare

În legătură cu salcia există mai multe legende, atât la poporul român, cât și la alte popoare.

Una dintre ele spune că Sfânta Fecioară Maria, când a văzut pătimirile Fiului Său și cum I se pune cununa de spini, a dorit să-I ofere altă cunună. Ea s-a dus la o salcie și i-a zis:

„Dacă îmi cunoști durerea
Și dorești să mi-o alini,
Dă-mi din ramurile tale
O cunună fără spini.”

Pe atunci, salcia avea crengile îndreptate în sus. Auzind dorința Maicii Sfinte, salcia și-a plecat ramurile. Sfânta Fecioară Maria a putut lua câteva crenguțe, făcând o cunună pentru Iisus.

Ducându-se cu ea la locul Răstignirii, Maica Domnului a fost oprită de soldați, care nu au lăsat-o să-i schimbe cununa de spini. Auzind acest lucru, salcia s-a întristat și a rămas cu ramurile plecate.

Maica Domnului a mângâiat-o și i-a zis:

— Nu plânge, Fiul meu va învia și va mântui lumea! Apoi El Se va înălța la Tatăl ceresc! Iar tu, pentru că ai vrut să-L ajuți, vei fi binecuvântată. În fiecare an, de Florii, cu o săptămână înainte de Paști, ramurile tale vor fi sfințite la biserică, în cinstea Intrării Fiului meu în Ierusalim. Iar oamenii le vor primi și le vor duce la icoane, în casele lor. Și toți vor ști legenda ta și-L vor lăuda pe Fiul meu, Iisus Hristos.

(după o legendă populară românească)

- ◆ Ce evenimente din viața Mântuitorului sunt amintite în povestire?
- ◆ Care a fost dorința Maicii Domnului? Cum a ajutat-o salcia?
- ◆ Cum a fost răsplătită salcia, pentru bunavoința ei?

Felicitări!

EVALUARE

Observare sistematică

Jurnalul recunoștinței

Observarea sistematică a activității și a comportamentului elevilor conduce la concluzii folositoare!

Autoevaluare

- ❖ Copiază și completează pe caiet enunțurile de mai jos:
- ❖ Prin rezolvarea sarcinilor de lucru din cadrul acestui domeniu, am învățat că ... ;
- ❖ Activitatea mea poate fi apreciată cu calificativul

Formați echipe de câte 3-4 elevi. Pe parcursul studierii domeniului „Mari sărbători creștine”, fiecare echipă realizează un jurnal propriu al recunoștinței față de Domnul Iisus Hristos.

Astfel, la sfârșitul fiecărei ore, membrii echipei notează timp de cinci minute pentru ce Îi mulțumesc lui Hristos, în legătură cu sărbătoarea studiată. La fiecare idee enumerată, va fi scris în paranteză numele autorului.

Exemplu: Nașterea Domnului – Îi mulțumesc Domnului că S-a făcut om, pentru mântuirea noastră. (Ionel)

După parcurgerea întregului domeniu, profesorul de Religie analizează jurnalele echipelor și constată:

- a) În ce măsură elevii conștientizează bunătatea și iubirea Mântuitorului față de oameni;**
- b) Dacă elevii fac legătura între evenimentele biblice și relația lor personală cu Dumnezeu;**
- c) Dacă există aspecte care necesită explicații suplimentare.**

La final, echipele vor fi invitate să prezinte întregii clase cele mai valoroase idei din jurnalele realizate, iar profesorul va prezenta concluziile extrase.

Indicație: Obiectivele urmărite prin observarea sistematică, în legătură cu elevii, sunt:

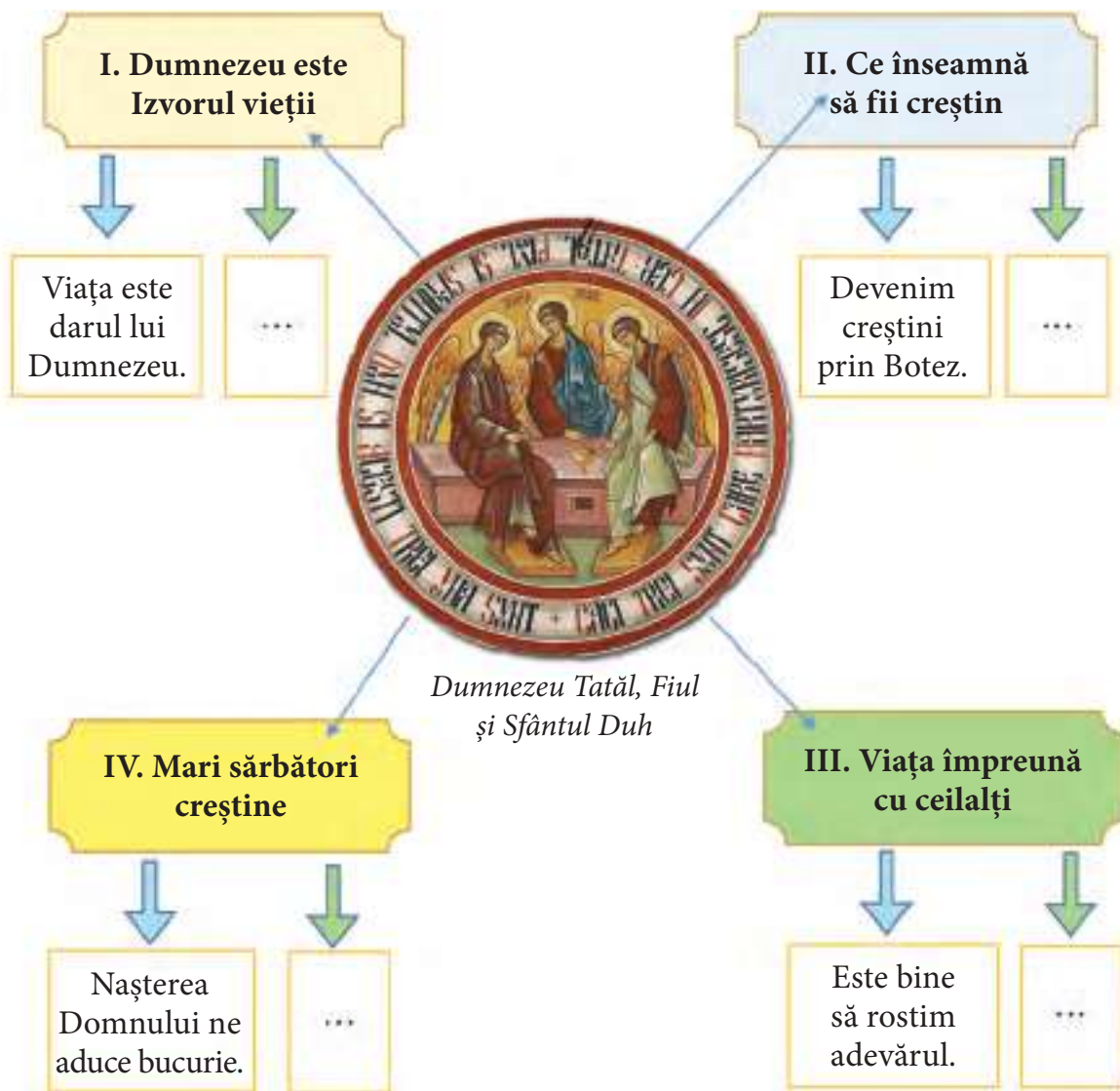
- ☺ să se motiveze pentru a-și manifesta recunoștința față de Dumnezeu, pentru toate binefacerile Sale;
- ☺ să-și dezvolte abilități de analiză sistematică și de gândire critică.

RECAPITULARE FINALĂ

1. Amintește-ți principalele cunoștințe pe care le-ai însușit în acest an școlar la ora de Religie, cu ajutorul următoarei scheme:

2. Discută despre importanța virtuților creștine, pornind de la următorul citat:

Îmbrăcați-vă, dar, ca aleși ai lui Dumnezeu, sfinți și prea iubiți, cu milostivirile îndurării, cu bunătate, cu smerenie, cu blândețe, cu îndelungă-răbdare. (Coloseni 3, 12)

3. Alege varianta corectă de răspuns, pentru fiecare enunț dat:

- # Darul vieții este oferit oamenilor de:
a) natură; b) Dumnezeu; c) îngeri.
- # Prin prezența sa, omul bun revarsă în jurul său:
a) tristețe; b) invidie; c) bucurie.
- # Suntem datori să respectăm și să protejăm:
a) poluarea; b) natura; c) mândria.
- # Chemarea în Împărăția cerurilor este adresată:
a) creștinilor; b) sfinților; c) oamenilor.
- # Greșelile față de poruncile lui Dumnezeu se numesc:
a) păcate; b) virtuți; c) respect.
- # Suntem uniți cu Sfântul și Marele Mir, la Sfânta Taină a:
a) Botezului; b) Împărtășaniei; c) Mirungerii.
- # Îl primim pe Hristos sub forma pâinii și a vinului la Sfânta Taină a:
a) Spovedaniei; b) Împărtășaniei; c) Mirungerii.
- # Dumnezeu este alături de noi și ne sprijină în tot ceea ce facem:
a) în mod liber; b) în mod egoist; c) în folosul semenilor.
- # Atunci când întâmpinăm dificultăți putem cere îndrumare persoanelor:
a) indiferente; b) înțelepte; c) străine.
- # Domnul Hristos ne-a învățat că, numai trăind în adevăr, vom fi:
a) liberi; b) vicleni; c) slugi.
- # Cel care împlinește poruncile și îndemnurile spre bine este:
a) îngâmfat; b) nesupus; c) ascultător.
- # Omul blând și bun este:
a) mândru; b) iertător; c) violent.
- # Domnul Iisus Hristos S-a născut la:
a) Ierusalim; b) Nazaret; c) Betleem.

Sfințirea pâinii și a vinului

4. Alcătuieste propoziții cu următoarele cuvinte: *viață, natură, Sfintele Taine, adevăr, blândețe, răbdare, ascultare, Iordan, Ierusalim, Muntele Măslinilor.*

Pe Muntele Măslinilor

EVALUARE FINALĂ

A. Test

1. Stabilește dacă enunțurile de mai jos sunt adevărate (A) sau false (F).

a) Sufletul omului este înzestrat cu rațiune, voință și sentiment. **A/F**

b) Omul devine creștin prin Sfânta Taină a Mirungerii. **A/F**

c) Pentru a primi Sfânta Împărtășanie este necesar să ne pregătim sufletește și trupește. **A/F**

d) Prin respectarea legii iubirii, în inima omului rodesc bunătatea, blândețea și iertarea. **A/F**

e) Răbdarea alungă bucuria sufletului și aduce enervare și neînțelegere cu semenii. **A/F**

f) Domnul Iisus Hristos a înviat la trei zile de la pătimirile și răstignirea Sa. **A/F**

2. Completează propozițiile de mai jos, pentru a obține enunțuri corecte:

a) ... și astfel Îl respectăm pe Creatorul lumii.

b) ... pentru a primi Sfânta Împărtășanie.

c) ... prin mărturisirea adevărului.

3. Compune un text de 7-10 rânduri, având titlul: „Alege binele în viață!”. Ajută-te de următorul planul de idei:

a) darul libertății de a alege între bine și rău;

b) persoane care te îndrumă să alegi binele;

c) modele de urmat prin faptele bune săvârșite;

d) stăruința pe calea binelui.

Punctaj evaluare/ autoevaluare

**Ex. 1 – răspunsuri
corecte:**

➤ 6 – **FB**

➤ 4 – **B**

➤ 2 – **S**

**Ex. 2 – propoziții
completate corect:**

➤ 3 – **FB**

➤ 2 – **B**

➤ 1 – **S**

**Ex. 3 – rezolvarea
cerinței:**

➤ complet – **FB**

➤ corect, cu respectarea parțială a planului de idei sau în mai puține rânduri – **B**

➤ încercare de rezolvare, fără respectarea temei – **S**

B. Portofoliu

În acest an școlar, cu ajutorul rubricii „Portofoliu” ați realizat câte o mapă ce cuprinde 20 de fișe. Organizați, la nivelul clasei, un concurs de prezentare a mapelor voastre de portofoliu.

*Confeționați
diplome din carton
colorat, pentru
câștigătorii
concursului!*

*Organizați o
expoziție cu cele
mai apreciate fișe
de portofoliu!*

Criterii de evaluare/autoevaluare:

- # organizarea fișelor de portofoliu în ordinea dată;
- # respectarea cerințelor pentru realizarea fișelor;
- # creativitatea în alcătuirea fișelor.

Cuprinsul fișelor de portofoliu:

1. Compunere și desen cu titlul: „Darul vieții”.
2. Desen cu propriul chip când ești fericit.
3. Colaj cu unul dintre cele patru anotimpuri.
4. Colaj cu un palat împărătesc.
5. Desen cu un obiect folosit de preot la Sfintele Taine.
6. Compunere cu titlul: „Sfântul meu ocrotitor”.
7. Desen cu un fluture și rugăciuni scrise pe aripi.
8. Tabel despre Taina Spovedaniei și a Împărtășaniei.
9. Poezie despre faptele bune, scrisă într-un chenar colorat.
10. Povestire despre ajutorul primit într-o anumită situație.
11. Text cu titlul: „Fii sincer, fii curajos” și desen sugestiv.
12. Desen cu tema: „Bucuria ascultării”.
13. Trei ghicitori pe tematica lecției.
14. Proverbe despre răbdare și învățătura lor.
15. Enunțuri cu trei cuvinte care au același înțeles cu „respect”.
16. Documentare despre o meserie.
17. Felicitare de Crăciun.
18. Date despre o tradiție de Bobotează.
19. Desen cu un ou de Paști decorat cu motive tradiționale.
20. Compunere cu început dat.

**Doamne Sfinte, Împărate,
Slavă Ție pentru toate!**

akademos
Art

ISBN 978-606-000-050-1

9 786060 000501 >